

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ТАРАЗ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ИНСТИТУТЫ
МЕЖДУНАРОДНЫЙ ТАРАЗСКИЙ ИННОВАЦИОННЫЙ ИНСТИТУТ

«БЕКІТІЛДІ СОГЛАСОВАНО»

Первый проректор

Абдуалы А.

2022 г.

ЭЛЕКТИВТІ ПӘНДЕР КАТАЛОГЫ
КАТАЛОГ ЭЛЕКТИВНЫХ ДИСЦИПЛИН

6B09101 «Ветеринариялық санитария» білім беру бағдарламасы үшін
2022-2027 оқу жылына
для образовательной программе 6B09101- «Ветеринарная санитария»
на 2022-2027 уч. год

Элективті пәндер каталогы ХТII Ғылыми-әдістемелік кеңесі тарапынан баспадан шығаруға ұсынылған (хаттама № 3 «19» 01 2022ж). Жұмыс берушілермен келісілген.
Рекомендовано к изданию Научно-методическим советом МТII (протокол № 3 «19» 01 2022г).

Жұмыс берушілермен келісілген / Сogласован с работодателями:

ҚР АШМ «Ветеринария бақылау және қадағалау комитетінің Жамбыл облыстық аумақтық инспекциясы» ММ
ГУ «Жамбылская областная территориальная инспекция» комитета ветеринарного контроля и надзора МСХ РК

АШМ Ветеринариялық бақылау және қадағалау комитеті «Республикалық ветеринариялық зертхана» шаруашылық
жүргізу құқығындағы РМК Жамбыл облыстық филиалы / Жамбылский областной филиал РГП на праве хозяйственного
ведения «Республиканская ветеринарная лаборатория» комитета ветеринарного контроля и надзора МСХ РК.

Мемлекеттік коммуналдық кәсіпорнының шаруашылық жүргізу құқығындағы «Ветеринария
станциясы Тараз қалалық ветеринариялық басқармасының Жамбыл облысының әкімдігі» /
Коммунальное государственное предприятие на праве хозяйственного ведения «Ветеринарная станция города Тараз
управления ветеринарии акимната Жамбылской области»

ҚР АШМ «ҚазАгроИнновация» «Қаз ҒЗВИ» ЖШС «Жамбыл
Ғылыми-зерттеу ветеринариялық стансасы» филиалы /
МСХ РК АО «ҚазАгроИнновация» ТОО КазНИВИ филиал «Жамбылская научно-исследовательская ветеринарная
станция»

Тараз 2022 ж./г.

Базалық пәндер (БП) циклы/ Цикл базовых дисциплин (БД)

№	ECTS бойынша кредиттер / количество кредитов по ECTS	Пән тізімі/ Перечень дисциплин
1	2	3
I TK/KB	4	<p>1. Пәннің аталуы/ Наименование дисциплины: Жасушалық биология / Клеточная биология</p> <p>Пәннің мақсаты және міндеті/ Цель и задачи дисциплины: in vivo және in vitro жағдайында адам және жануарлардың клеткалық жүйесі құрылысының, дамуының, қызметінің ерекшеліктері туралы түсінік қалыптастыру, сонымен қатар клетка биологиясының даму перспективалары мен негізгі бағыттары және оның көмегімен биология, биомедицина, биотехнология, экология салаларында практикалық міндеттерді шешу болып табылады./ Ознакомиться с состоянием, строением, развитием, функциями клеточной системы человека и животных in vivo и in vitro, а также с перспективами и основными направлениями биологического развития клетки, и с ее помощью решить практические вопросы в отраслях биологии, биомедицины, биотехнологии, экологии.</p> <p>Білуі тиіс/Знать: клетка теориясының негізгі қағидаларын әдістемелік тұрғыдан талдауды, клеткалардың және клетка органоидтардың құрылыстары мен қызметтерін қалыпты және патологиялық жағдайда қарастыруды; клетка құрылыстары мен қызметтерінің корреляциясын; клеткалардың әр түрлі жолмен бөлінулерінің механизмдерін; қалыпты және патологиялық жағдайлардағы цитодифференцировкамын молекулалы-генетикалық негіздерін; клеткалардың негізгі қызметтерін; клетка өлімінің түрлерін (некроз және апоптоз) / исследование клеточной теории с методической стороны, строение клетки и клеточных органоидов в нормальном и патологическом состоянии; корреляцию функций и строение клетки; различные механизмы выделения клетки; молекулярно-генетические основы цитодифференцировки в нормальном и патологическом состоянии; основные функции клетки; виды клеточной смерти (некроз и апоптоз).</p> <p>Біліктілігі болуы тиіс/Уметь: әр түрлі клетка типтерін ажырата білуі; клетка бөлінуінің морфологиялық белгілерін ажырата білуді; микроскоптың көмегімен тірі және бекітілген клеткалардың негізгі элементтерін сипаттай білуді / уметь различать типы различных клеток; различать морфологические признаки деления клеток; уметь описать с помощью микроскопа живые и фиксированные клетки.</p> <p>Дағдыларды меңгеруі тиіс/Иметь навыки: жарық микроскопының негізгі түрлерімен жұмыс істей білуі; цитологиялық және гистологиялық препараттармен жұмыс істей алуы, клетканы жасанды ортада өсіре білуі / работы со световым микроскопом; работать с цитологическими и гистологическими препаратами, выращивать клетку в искусственной среде.</p> <p>Құзыретті болуы тиіс/Быть компетентным: микроскоптаудың тәжірибелік шеберлігін қалыптастыру негізінде микроскоппен, цитологиялық және гистологиялық препараттармен дұрыс жұмыс істеу нәтижесінде жасушаның түрлерін, жасуша аралық заттарды, тамырларды, жасушалардың морфологиялық бөліну белгілері және ұлпалардың қайтадан регенерациялануын білу. қазіргі биология сүйенетін фундаменталды ғылымның негізін біле отырып, маманның кәсіби қызметінің шеңберінде жаңа әдістермен технологиялардың мағынасын түсіну / иметь практические навыки микроскопирования: умение правильно обращаться с микроскопом, цитологическими и гистологическими препаратами, на основе полученных знаний, уметь отличать различные клеточные типы, межклеточное вещество, сосуды, морфологические признаки деления клеток и регенерации тканей, знать основы фундаментальных наук, на которые опирается современная биология, понимать сущность прогрессивных методов и технологий в рамках профессиональной деятельности специалиста.</p> <p>Пәннің қысқаша мазмұны/Краткое содержание дисциплины: Жасуша биологияның даму тарихы. Жасуша биологиясындағы зерттеу әдістері. Прокариотты және эукариотты жасушалардың жалпы морфологиясы. Жасушаның тіршілік әрекеттері. Ферменттер және метаболизм. Жасуша ядросының құрылымы туралы қазіргі кезеңдегі түсініктер. / История развития клеточной биологии. Методы исследования клеточной биологии. Общая морфология прокариотов и эукариотов. Жизнедеятельность клетки. Ферменты и метаболизм. Современное представление о строении ядра клетки.</p> <p>Қысқаша сипаттамасы/Краткое описание: Бұл пән жасушалық биологияның даму тарихын және зерттеу әдістерін оқытады. Прокариоттар мен эукариоттардың жалпы морфологиясы, сондай-ақ жасушаның тіршілік негізі қарастырылады. Пәнді оқу</p>

		<p>барысында ферменттер және метаболизм сияқты ұғымдар анықталады. Бұл пәнді оқу жасуша ядросының құрылысы туралы заманауи түсінік береді./ Данная дисциплина изучает историю развития и методы исследования клеточной биологии. Рассматривается общая морфология прокариотов и эукариотов, а также основы жизнедеятельности клетки. В ходе изучения дисциплины определены такие понятия как ферменты и метаболизм. Изучение данной дисциплины дает современное представление о строении ядра клетки.</p> <p>Пререквизиттер/Пререквизиты: талап етілмейді / не требуется</p> <p>Постреквизиттер/ Постреквизиты: Жануарлар морфологиясы / Морфология животных</p> <p>2. Пәннің аталуы/ Наименование дисциплины: Жалпы гистология / Общая гистология</p> <p>Пәннің мақсаты және міндеті/ Цель и задачи дисциплины: студенттерге микроскопиялық анатомия және эмбриологиясымен таныстыру /дать студентам знания о микроскопической анатомии и частной эмбриологии</p> <p>Білуі тиіс/Должен знать:жасуша теориясының негізгі қағидалары, жануарлар организмнің жасушаларының, бейжасушаларының құрылысы, жыныс жасушаларының дамуы мен құрылысы, эмбриогенездің негізгі сатылары, ұрықтан тыс мүшелер, эпителий, сұйық, талшықты және қаңқа дәнекер, ет және жүйке ұлпаларының шығу тегі, құрылысы, организмдегі орналасу орны және қызметі /основные положения клеточной теории, строение клеток и неклеточных структур организма животных, развитие и строение половых клеток, основные стадии эмбрионального развития, провизорные органы, происхождение, строение, топографию и функции эпителиальных, жидких, волокнистых, скелетных соединительных, мышечных и нервных тканей организма животных.</p> <p>Біліктілігі болуы тиіс/Уметь:микроскоппен жұмыс жасауды, организм жасушаларын, ұлпалардың гистологиялық препараттарын дайындап және оқи білу /работать с микроскопом, готовить и читать гистологические препараты различных клеток, тканей.</p> <p>Дағдыларды меңгеруі тиіс/Иметь навыки: жануарлар организмнің микроскопиялық және субмикроскопиялық құрылысын, шығу тегімен даму заңдылықтарын /о закономерностях происхождения, развития, микроскопического и субмикроскопического строения животного организма.</p> <p>Құзыретті болуы тиіс /Быть компетентным:жануарлар организмнің арнайы морфологиялық құрылыс ерекшеліктерін, оны қоршаған ортаға және жануарлардың түріне, жасына, тұқымдық ерекшеліктеріне байланысты анықтау / в определении специфических морфологических особенностей строения животного организма в видовом, породном, возрастном аспектах, в их различии и взаимосвязи с окружающей средой обитания.</p> <p>Пәннің қысқаша мазмұны/Краткое содержание дисциплины: Цитология негіздері. Гистологиялық құрылымдар. Жасушаның субмикроскопиялық құрылысы. Жасуша айналымы. Эмбриология негіздері. Гаметогенез. Жыныс жасушаларының құрылысы. Сүтқоректілер эмбриогенезі. Ұлпаның жіктелуі. Эпителий ұлпасы. Дәнекер ұлпалары. Ет ұлпасы. Жүйке ұлпасы. / Основы цитологии. Гистологические структуры. Субмикроскопическое строение клетки. Клеточный цикл. Основы эмбриологии. Гаметогенез. Строение половых клеток. Эмбриогенез млекопитающих. Классификация тканей. Эпителиальная ткань. Соединительные ткани. Мышечная ткань. Нервная ткань.</p> <p>Қысқаша сипаттамасы/Краткое описание:Жалпы гистология пәні жасушалардың субмикроскопиялық құрылымын зерттейді. Тіндердің гистологиялық құрылымы. Пәнді оқу барысында жасушалық цикл сияқты ұғымдар анықталды. Цитология негіздері. Жыныстық жасушалардың құрылысы. Сүтқоректілердің эмбриогенезі. Бұл пәнді оқу тіндердің жіктелуі туралы түсінік береді. Студенттерге микроскопиялық анатомия және жеке эмбриология, жасушалар құрылысы және жануарлар ағзасының жасушасыз құрылымы туралы білім береді./ Предмет общая гистология изучает субмикроскопическое строение клеток. Гистологические структуры тканей. В ходе изучения дисциплины определены такие понятия как Клеточный цикл. Основы цитологии. Строение половых клеток. Эмбриогенез млекопитающих. Изучение данной дисциплины дает представление о классификациях тканей. Дает студентам знания о микроскопической анатомии и частной эмбриологии, строение клеток и неклеточных структур организма животных.</p> <p>Пререквизиттер/Пререквизиты: талап етілмейді / не требуется</p> <p>Постреквизиттер/ Постреквизиты: Жануарлар морфологиясы / Морфология животных. Жануарлар физиологиясы және биохимиясы/ Физиология и биохимия животных</p>
2 ТК/КВ	3	<p>1. Пәннің аталуы/ Наименование дисциплины: Латын ветеринариялық терминологиясы /Латинская ветеринарная терминология</p>

Пәннің мақсаты және міндеті/ Цель и задачи дисциплины: студенттердің латын тілін дұрыс оқып білуі және латын терминдерін оқып, жазып түсінуі, кәсіби мамандығында қолдана білу / изучение латинского языка, правильное чтение, написание латинских терминов, а также умение применения в профессии.

Білуі тиіс/Должен знать: латын тіліндегі дәрілік заттардың тізбесін; латын афоризмдері мен арнайы сөз тіркестерін; латын терминологиясын; грек-латын эквиваленттерді, суффикстерді, жалғауларды; дәрілік заттар мен пішіндердің номенклатурасын / перечень лекарственных веществ на латинском языке; латинские афоризмы и специальные выражения; клинико-фармацевтическую терминологию; греко-латинские эквиваленты, приставки, суффиксы; номенклатуру лекарственных средств и форм.

Біліктілігі болуы тиіс/Уметь: латын терминдерінің, терминдік элементтерінің ветеринариялық ісінде қолдана білуінен / использовать латинские термины, терминологические элементы в ветеринарной практике.

Дағдыларды меңгеру тиіс/Иметь навыки: латын терминдері мен терминдік элементтерінен; латын тіліндегі жануарлар аурулары мен дәрілік өсімдіктерден; ветеринариялық процедуралардың латын тіліндегі атауларынан / представления о латинских терминах и терминологических элементах; латинско-греческих названиях болезней животных и лекарственных растений; латинских названий ветеринарных процедур.

Құзыретті болуы тиіс /Быть компетентным: латын тілінде оқып және жазуды, қазақ тілінен латын тіліне және латын тілінен қазақ тіліне ветеринариялық терминдерді аударуды, терминдік-элементтердің тиімді модельдері бойынша клиникалық терминдерді құрастыруды, жануарлар мен шипалы өсімдіктердің, дәрілік препараттардың, жануарлар ауруларының атауларын білуге және ветеринария саласындағы терминдер мен терминологические элементы өзара сабақтас болуынан / уметь читать и писать на латинском языке, переводить ветеринарные термины на русский язык, выполнять задания по определению общего смысла и конструирования клинических ветеринарных терминов и терминологических элементов в соответствии с рациональными моделями; образовывать на латинском языке наименования химических соединений, а также научить студентов о взаимосвязанности терминов и терминологических элементов, используемых в области ветеринарии.

Пәннің қысқаша мазмұны/Краткое содержание дисциплины: Латын терминдерінің және сөз құрылымдарының ветеринариялық ісінде қолданылуы. Дәрілік заттардың латын тілінде аталуы. Латын афоризмдері мен нақтылы сөздері. Ботаникалық номенклатурадағы сын өсімдіктер. Латын тіліндегі химиялық номенклатуралар. Клиникалық терминологиялар, грек терминологиялары. Латын-грек атауларымен аталынатын мал аурулары мен дәрілік өсімдіктер / Перечень лекарственных веществ на латинском языке. Латинские афоризмы и специальные выражения. Номенклатура лекарственных средств и форм. Латинские термины, терминологические элементы и их произношение в ветеринарной практике. Латинские названия болезней животных и лекарственных растений. Клиническая терминология. Названия ветеринарных процедур на латинском языке.

Қысқаша сипаттамасы/Краткое описание: Латын тілінде оқып, жаза білу, ветеринариялық терминдерді орыс тіліне аудару, тиімді үлгілерге сәйкес клиникалық ветеринариялық терминдердің және терминологических элементов жалпы мағынасын анықтау бойынша тапсырмаларды орындау; латын тілінде химиялық қосылыстардың атауларын құру/ Уметь читать и писать на латинском языке, переводить ветеринарные термины на русский язык, выполнять задания по определению общего смысла клинических ветеринарных терминов и терминологических элементов в соответствии с рациональными моделями; образовывать на латинском языке наименования химических соединений.

Пререквизиттер/Пререквизиты: Жануарлар морфологиясы / Морфология животных

Постреквизиттер/ Постреквизиты: Жануарлар физиологиясы және биохимиясы/ Физиология и биохимия животных

2. Пәннің аталуы/ Наименование дисциплины: Латын тілі/Латинский язык

Пәннің мақсаты және міндеті/ Цель и задачи дисциплины: Шет тілдегі ветеринариялық-санитариялық терминология жүйесімен танысу және терминдерін оқып, жазып түсінуі, кәсіби мамандығында қолдана білу / изучение системы ветеринарно-санитарной терминологии в иностранном языке, правильное чтение, написание терминов, а также умение применения в профессии.

Білуі тиіс/Должен знать: жазбаша ғылыми тіл грамматикасын, ауылшаруашылық және ветеринариялық санитариялық салалардағы арнайы лексиканы шетел тіліндегі ғылыми мақалалардың стилистикалық ерекшеліктері мен құрылымдарын; ғылыми конференцияларда қалай баяндама жасау керектігін / грамматику письменной научной речи; общенаучную лексику и специальную ветеринарно-санитарную терминологию научной специальности; структуру и стилистические особенности научной статьи на иностранном языке; как выступать с докладом на научной конференции.

		<p>Біліктілігі болуы тиіс/Уметь: мамандық бойынша ғылыми әдебиеттерді сөздікпен оқуға және түсіне білуге (зерделей оқу) және сөздіксіз оқуға (танысу, іздеу); ғылыми әдебиеттердегі маңызды ақпараттарды өзінің кәсіби іс-әрекетінде тиімді пайдалана алуға; диалог және талқылауларға қатысып, сұрақтар қоя білуге, ғылыми-техникалық профилдағы мәтіндерді шет тілінен ана тіліне аударуға; өз мамандығы бойынша ана тілінде берілген кәсіби мәтіндер мазмұнын шет тілінде баяндауға /читать и понимать научную литературу по специальности со словарем (изучающее чтение) и без словаря (ознакомительное, просмотровое и поисковое чтение); извлекать из научной литературы значимую информацию и использовать её в своей профессиональной деятельности; интерпретировать полученную из научной литературы информацию; извлекать и интерпретировать информацию из звучащей иноязычной речи по специальности, участвовать в диалогах и дискуссиях, задавать вопросы; переводить тексты научно-технического профиля по специальности с иностранного на родной язык; передавать на иностранном языке содержание текста на родном языке по специальности.</p> <p>Дағдыларды меңгеру тиіс/Иметь навыки:сөйлеу қарым-қатынас дағдыларын жалпы ғылыми, оқу, кәсіби қарым-қатынаста кеңінен қолдануды; негізгі грамматика ережелері мен жалпы ғылыми, оқу, кәсіби дискурста тән грамматиканың негізгі құбылыстарын; ғылыми конференцияларда баяндама жасауды, кәсіби және ғылыми мақсатта жүргізілетін хат алысуға қажет жазбаша қарым-қатынас дағдыларын / широкого применения в научной, учебной, профессиональной сферах; выступление с докладами на научных конференциях, в документообороте используемый в профессиональной и научной целях.</p> <p>Құзыретті болуы тиіс /Быть компетентным:ғылыми бағыттағы және мамандық бойынша әдебиеттерді дұрыс аударма, аннотация, түйіндеме жасауда / в вопросах правильного написания перевода литературы научного и специализированного направления, аннотации, резюме.</p> <p>Пәннің қысқаша мазмұны/Краткое содержание дисциплины: Ғылыми және кәсіби бағыттағы қарым-қатынас әдебі. Ауызша және жазбаша ғылыми, кәсіби, қарым-қатынас аясында қолданылатын грамматика. Модаль етістіктері, бұрыс етістіктер, ырықты/ырықсыз етіс шақтары, етістіктің өткен шақ тобының шақтары, Шартты рай, Бағыныңқы сөйлемдер, тұйық рай, Есімше I, II т.б. грамматикалық тақырыптар. Салалық сөздіктер мен анықтамалармен таныстыру, аударма біліктіліктерімен таныстыру. Хат жазысу (бейресми (жеке) хат, электрондық, ресми хат) / Речевой этикет общения научной и профессиональной коммуникации. Грамматика в рамках устной и письменной научной профессиональной коммуникации. Изучение грамматических тем: Модальные глаголы, неправильные глаголы, Времена активного/ пассивного залога, Простое прошедшее время. Прощедшее разговорное время. Сослагательное наклонение, Придаточные предложения (цели, условия), Инфинитив, Причастие I, II и др. Знакомство с отраслевыми словарями и справочниками, изучение навыков перевода (перевод – «экспресс-информация», аннотативный и реферативный перевод). Ведение переписки (неформальное (личное) письмо, электронное, официальное и т.д.).</p> <p>Қысқаша сипаттамасы/Краткое описание: Бұл пән ветеринариялық-санитариялық терминология жүйесін шет тілінде оқып, дұрыс оқу, терминдерді жазу, сондай-ақ кәсіпте қолдана білу. Студенттер жазбаша ғылыми сөйлеу грамматикасын, жалпы ғылыми лексиканы және ғылыми мамандықтың арнайы ветеринариялық-санитариялық терминологиясын білетін болады./ Данный предмет дает изучение системы ветеринарно-санитарной терминологии в иностранном языке, правильное чтение, написание терминов, а также умение применения в профессии. Студенты будут знать грамматику письменной научной речи; общенаучную лексику и специальную ветеринарно-санитарную терминологию научной специальности.</p> <p>Пререквизиттер/Пререквизиты:Жануарлар морфологиясы/Морфология животных Постреквизиттер/ Постреквизиты: Жануарлар физиологиясы және биохимиясы/ Физиология и биохимия животных</p>
3 ТК/КВ	4	<p>I.Пәннің аталуы/ Наименование дисциплины: Мал шаруашылығы негіздері / Основы животноводства</p> <p>Пәннің мақсаты және міндеті/ Цель и задачи дисциплины: заманауи биологиялық ғылымның жетістіктері және оларды ауыл шаруашылық малдарын өсіруде рационалды қолдану сұрақтарының ерекшеліктерін білу. / представление о достижениях современной биологической науки, применительно к вопросам выращивания животных и их рационального использования.</p> <p>Білуі тиіс/Должен знать: ауыл шаруашылығы малдарын ұдайы өсірудің, асылдандырудың, күтіп-бағудың ерекшеліктерін; мал өнімдеріне және мал қораларына қойылатын зоогигиеналық-санитариялық талаптарды. / особенности выращивания, разведения и совершенствования сельскохозяйственных животных; зоогигиенические и санитарные требования предъявляемые к продукции</p>

	<p>животноводства и местам содержания животных.</p> <p>Біліктілігі болуы тиіс/Уметь: мал өнімдерін өндіруде және олардың сапасын арттыруды қойылатын технологиялық талаптарды орындау; ауыл шаруашылық малдарын ұдайы өсірудегі, оларды асылдандырудағы, күтіп-бағудағы технологиялық әдістерін қолдану. / выполнять технологические требования предъявляемые к улучшению качества производства животноводческой продукции; применять технологические методы выращивания, разведения сельскохозяйственных животных.</p> <p>Дағдыларды меңгеру тиіс/Иметь навыки: ауылшаруашылығы жануарларының түрлік, тұқымдық, ерекшеліктеріне қарай жасы, жынысы әртүрлі малға өнім алу технологиясын құра білу / в зависимости от видовых, родовых особенностей составлять технологию для животных различных половозрастных групп.</p> <p>Құзыретті болуы тиіс /Быть компетентным: ауылшаруашылығы жануарларының түрлік, тұқымдық, ерекшеліктеріне қарай мал өнімділігін анықтауында; мал өсуі мен жетілуінің онтогенез заңдылықтарына сәйкестігін анықтауда. / определение продуктивности животных в зависимости от видовых и породных особенностей; в определение сходства законов онтогенеза при выращивание и разведение животных.</p> <p>Пәннің қысқаша мазмұны/Краткое содержание дисциплины: Үй жануарларының шығу тегі мен эволюциясы, жеке өсіп-жетілу, сұрыптау мен жұп таңдау, мал тұқымы туралы ілім, мал өсіру әдістері, малдардың биологиялық, өнімділік және тұқымдық қасиеттері, мен төл өсіру, әр түрлі мал түліктерінің өнімдерін өндіру технологиясы. / Происхождение и эволюция сельскохозяйственных животных, закономерности онтогенеза и особенности индивидуального развития. Научные основы и практические приемы отбора и подбора сельскохозяйственных животных, создание и совершенствования породы, методов разведения, изучения биологических, продуктивных и племенных качеств животных, воспроизводства стада и выращивания молодняка. Технологии производства продукции животноводства основных видов сельскохозяйственных животных.</p> <p>Қысқаша сипаттамасы/Краткое описание: Пән студенттерге ауыл шаруашылығы жануарларының шығу тегі мен эволюциясын береді. Пәнді оқу ауыл шаруашылығы малдарын іріктеу мен іріктеудің ғылыми негіздері мен тәжірибелік тәсілдерін, тұқымдарын, өсіру әдістерін, жануарлардың биологиялық, өнімділік және асыл тұқымдық қасиеттерін зерделеуді, табынды өсімін молайтуды және төлдерді өсіруді қамтамасыз етеді. Мал шаруашылығы өнімдерін өндіру технологиясы туралы түсінік береді./ Это дисциплина дает студентам о происхождение и эволюция сельскохозяйственных животных.Изучение дисциплин дает научные основы и практические приемы отбора и подбора сельскохозяйственных животных, создание и совершенствования породы, методов разведения, изучения биологических, продуктивных и племенных качеств животных, воспроизводства стада и выращивания молодняка. Изучение дисциплины дает представление о технологии производства продукции животноводства</p> <p>Пререквизиттер/Пререквизиты: Жануарлар морфологиясы/ Морфология животных Постреквизиттер/ Постреквизиты: Жануарлар физиологиясы және биохимиясы/ Физиология и биохимия животных</p> <p>2.Пәннің аталуы/ Наименование дисциплины: Мал шаруашылығын механикаландыру / Механизация животноводства</p> <p>Пәннің мақсаты және міндеті/ Цель и задачи дисциплины: студенттерді мал шаруашылығын механикаландыруға қолданылатын түрлі әдістер мен құрал жабдықтарды білу / ознакомить студентов с различными методами и оборудованием необходимым для механи</p> <p>Білуі тиіс/Должен знать: мал шаруашылығы жұмыстарын механикаландыру әдістерін және әртүрлі шаруақожалық жағдайларда техниканы пайдалану ерекшеліктерін /методы механизированных работ в животноводстве, особенности использования техники в различных фермерских хозяйствах.</p> <p>Біліктілігі болуы тиіс/Уметь: мал шаруашылығын механикаландыруға қатысты мәселелерді дұрыс шешіп, өндірістік жағдайда шетел тәжірибесін пайдалану мүмкіндіктерін іздестіруге /правильно принимать решение вопросов механизации животноводстве, возможности исследования использования зарубежных практик в производствах.</p> <p>Дағдыларды меңгеру тиіс/Иметь навыки: мал шаруашылығында технологиялық жабдықтардың және машиналардың техникалық мүмкіншілігін анықтау арқылы жаңа типті машиналар мен қондырғылар жұмысын / анализировать технические возможности работы технологических машин и оборудования животноводства и владеть новых типов машин и средств.</p> <p>Құзыретті болуы тиіс /Быть компетентным: технологиялық машиналар мен жабдықтардың құрылысын, жұмысын және техникалық сипаттамаларын оқып игеру арқылы теориялық және практикалық білім алуға /в получении теоретических и практических знаний по устройству технологических машин и оборудования, их</p>
--	--

		<p>работы и технических характеристик.</p> <p>Пәннің қысқаша мазмұны/Краткое содержание дисциплины: Мал фермалары типтері және сипаттамалары. Мал шаруашылығындағы технологиялық желілерді механикаландыру және оларға қойылатын зоотехникалық-ветеринариялық талаптар. Малдәрігерлік-санитариялық шараларды механикаландыру. Өлікті өртеу қондырғылары және камералары, Малдәрігерлік-санитариялық жұмысты жүргізу кезіндегі қауіпсіздік техникасы және қоршаған ортаны қорғау./Типы и характеристика животноводческих ферм. Механизация технологических линии в животноводстве и зоотехнические-ветеринарные требования к ним. Механизация ветеринарно-санитарных мероприятий. Утилизационные установки и камеры. Техника безопасности, охрана окружающей среды при проведении ветеринарно-санитарных работ.</p> <p>Қысқаша сипаттамасы/Краткое описание: Бұл пәнді оқу мал шаруашылығы фермаларының типтері мен сипаттамалары туралы түсінік береді. Мал шаруашылығындағы технологиялық желілерді механикаландыру және оларға қойылатын зоотехникалық-ветеринариялық талаптар, сондай-ақ ветеринариялық-санитариялық шараларды механикаландыру қарастырылады. Пайдалану қондырғылары мен камералары қаралды. Студенттер ветеринариялық-санитариялық жұмыстарды жүргізу кезінде қауіпсіздік техникасы, қоршаған ортаны қорғау білімдерін алады./ Изучение данной дисциплины дает представление о типах и характеристиках животноводческих ферм. Рассматриваются механизация технологических линии в животноводстве и зоотехнические-ветеринарные требования к ним, а также механизация ветеринарно-санитарных мероприятий. Рассмотрены утилизационные установки и камеры. Студенты приобретают знания техники безопасности, охраны окружающей среды при проведении ветеринарно-санитарных работ.</p> <p>Пререквизиттер/Пререквизиты: Жануарлар морфологиясы/ Морфология животных Постреквизиттер/ Постреквизиты: Індеттану ветеринариялық санитария негіздерімен / Эпизоотология с основами ветеринарной санитарии</p>
4 ТК/КВ	5	<p>1. Пәннің аталуы/ Наименование дисциплины: Зертханалық іс / Лабораторное дело</p> <p>Пәннің мақсаты және міндеті/ Цель и задачи дисциплины: әртүрлі зертханалық зерттеулердің әдістемелік, техникалық, ұйымдастырушылық қамтамасыздануын және тәжірибелік орындануын көздейді / методическое, техническое и организационное обеспечение и практическое выполнение различных лабораторных исследований.</p> <p>Білуі тиіс/Должен знать: бітіруші кәсіби білімге, яғни ветеринариялық медицина дәрігері ретінде ветеринариялық зертханалар мен ветеринариялық орындардағы аурулардың балау жұмыстарына, зертханалық зерттеулер мен зертханалардағы ғылыми-зерттеу институтындағы жұмыстарға дайын болу қажет / выпускник должен быть готов к профессиональной деятельности в качестве ветеринарного врача медицины по лабораторной диагностике заболеваний в ветеринарных лабораториях и ветеринарных учреждениях; устройство лабораторий различного типа, лабораторные приборы, оборудование и аппаратуру.</p> <p>Біліктілігі болуы тиіс/Уметь: жұмыс орын дайындау, техника қауіпсіздігін және өрт сөндіру ере-желерін сақтай отырып құрал-жабдықтарды дайындау; сандық және сапалық зерттеу-талдауларды күрделі заманауи құрылым-қондырғылар талап етпейтін әдістермен жүргізуге машыктанып, өз бетімен істей алатын болып / готовить рабочее место, посуду, оборудование для проведения исследований и анализов с соблюдением техники безопасности и противопожарной безопасности; владеть практическими навыками проведения качественного и количественного анализов методами, не требующими сложного современного оборудования.</p> <p>Дағдыларды меңгеруі тиіс/Иметь навыки: қызмет бабымен кез-келген зерттеу жұмыстарын ұтымды да тиімді ұйымдастыруға және өз беттерімен жүргізе алуға; зерттеу нәтижелеріне байланысты тұжырымдар мен қортындылар жасап, оптималді шешімдер қабылдауға / для эффективной и результативной организации любых лабораторных исследований и самостоятельного их проведения-осуществления по службе; в зависимости от результатов исследований проводить заключение и делать выводы и принятия оптимальных решений.</p> <p>Құзыретті болуы тиіс /Быть компетентным: зертханалық дәстүрлі және заманауи зерттеу әдістерінің заманауи талаптарға сай жүргізілуін қадағалап-бақылап, шешімдер қабылдауға, тиімді ұсыныстар жасауға / в осуществлении надзора и контроля проведения традиционных и современных методов санитарно-гигиенических исследований в соответствии и согласно современным требованиям; принятия решений и эффективно-экономичных предложений (рекомендаций).</p> <p>Пәннің қысқаша мазмұны/Краткое содержание дисциплины: Ветеринариялық зертханалар. Техника қауіпсіздігі. Зертханалық ыдыстар. Зертханалық техника. Химиялық реактивтер. Бактериологиялық қоректік орталар мен бактериологиялық</p>

	<p>бояулар. Зертханалық жануарлар, т.с.с. зертханалық зерттеулерге байланысты толыққанды мәліметтер / Ветеринарные лабораторий. Техника безопасности. Лабораторная посуда. Лабораторная техника. Химические реактивы. Бактериологические питательные среды и краски. Лабораторные животные и т.п. необходимые полноценные информации для лабораторных исследований.</p> <p>Қысқаша сипаттамасы/Краткое описание: Бұл пәнді оқу ветеринариялық зертханалар, зертханалық ыдыстар, зертханалық техника туралы түсінік береді. Химиялық реактивтер, бактериологиялық қоректік орта және бояулар зерттеледі. Бұл ретте қауіпсіздік техникасы ескеріледі. Студент осы пәнді меңгере отырып, ветеринариялық зертханалар мен ветеринариялық мекемелердегі ауруларды зертханалық диагностикалау бойынша ветеринариялық дәрігер ретінде кәсіби қызметке дайын болуы тиіс./ Изучение данной дисциплины дает понятие о ветеринарных лабораториях, лабораторной посуде, лабораторной технике. Изучаются химические реактивы, бактериологические питательные среды и краски. При этом учитывается техника безопасности. Студентом овладевая данной дисциплиной, должен быть готов к профессиональной деятельности в качестве ветеринарного врача по лабораторной диагностике заболеваний в ветеринарных лабораториях и ветеринарных учреждениях</p> <p>Пререквизиттер/Пререквизиты: Жануарлар морфологиясы/ Морфология животных Постреквизиттер/ Постреквизиты: Ветеринариялық микробиология және вирусология/ Ветеринарная микробиология и вирусология</p>
	<p>2.Пәннің аталуы/ Наименование дисциплины: Зертханалық диагностика/Лабораторная диагностика</p> <p>Пәннің мақсаты және міндеті/ Цель и задачи дисциплины: ветеринариялық санитариялық сараптаудың қазіргі кезеңдегі әдістерін меңгеру / освоить современные методы исследования ветеринарно-санитарной экспертизы.</p> <p>Білуі тиіс/Должен знать: ветеринариялық санитариялық қадағалау нысандарынан санитариялық өңдеудің нәтижесін бақылауға сынама алу тәртібін / норма взятия проб для проведения ветеринарно-санитарной оценки</p> <p>Біліктілігі болуы тиіс/Уметь: жұмыс орнын, зертханалық ыдыстарды құрал-жабдықтар мен құрылғы-қондырғыларды зерттеуге дайындауды; өз беттерімен қажетті сандық және сапалық зерттеу-талдауларды; күрделі заманауи құрылым-қондырғыларды талап етпейтін әдістермен жүргізуге және ғылыми-зерттеу институттары салаларында жұмыс істей алатын болуы керек / подготовка лабораторного оборудования для проведения исследований; проведение различного рода лабораторных исследований; проведение работы на различных современных оборудованях, а также должны уметь работать в научно-исследовательских институтах</p> <p>Дағдыларды меңгеру тиіс/Иметь навыки: қазіргі заманғы әдістерге сай тағамдық өнімдер мен шикізаттарға талдау жасай білу / проведения современных методов исследований продуктов и сырья животноводства</p> <p>Құзыретті болуы тиіс /Быть компетентным: өз бетінше мал шаруашылығы өнімдеріне ветеринариялық санитариялық сараптау жүргізуі тиіс / в проведении ветеринарно-санитарной экспертизы продуктов животного происхождения.</p> <p>Пәннің қысқаша мазмұны/Краткое содержание дисциплины: Болашақ мамандарды қоршаған ортаны, адам қоғамын және жануарларды қорғау ереже тәртіптерін, жолдарын үйретіп, мал өнімдерін ветсансараптаудың қазіргі кезде заманауи әдістерін меңгеріп, жоғары білікті маман болып қалыптасуына алған білімдерін орынды да тиімді пайдаланып, іске асыра алуға машықтандыру. Өндірістік кәсіпорындары мен адам қоғамын сапалы өндірістік шикізаттар және тағамдық өнімдермен қамтамасыз етуді дұрыс ұйымдастыру / современные методы исследования ветеринарно-санитарной экспертизы. Нормативные документы регламентирующие проведение ветеринарно-санитарной экспертизы согласно позиции гармонизации с международными ветеринарно-санитарными требованиями и правилами оценки качества и безопасности продуктов животного и растительного происхождения. Изучение новых экспресс-методов ветеринарно-санитарной оценки продовольственного сырья и пищевых продуктов, включая определение в них различных ксенобиотиков, а так же продуктов радиолитиза, с использованием современных достижений науки</p> <p>Қысқаша сипаттамасы/Краткое описание: Бұл пәнді оқу ветеринариялық-санитариялық сараптаманы зерттеудің заманауи әдістерін меңгеруге мүмкіндік береді. Ветеринариялық-санитариялық бағалау жүргізу, зерттеу жүргізу үшін зертханалық жабдықтарды дайындау үшін сынама алу нормасын зерделеу; әр түрлі зертханалық зерттеулер жүргізу./ Изучение данной дисциплины дает возможность освоению современных методов исследования ветеринарно-санитарной экспертизы. Изучение нормы взятия проб для проведения ветеринарно-санитарной оценки, подготовки лабораторного оборудования для проведения исследований; проведение различного</p>

		<p>рода лабораторных исследований</p> <p>Пререквизиттер/Пререквизиты: Латын ветеринариялық терминологиясы /Латинская ветеринарная терминология</p> <p>Постреквизиттер/ Постреквизиты: Ветеринариялық микробиология және вирусология/ Ветеринарная микробиология и вирусология</p>
5 ТК/КВ	5	<p>1. Пәннің аталуы/ Наименование дисциплины: Ветеринариялық генетика / Ветеринарная генетика</p> <p>Пәннің мақсаты және міндеті/ Цель и задачи дисциплины: студенттерге ауыл шаруашылығы малдары ұрпақтарының арасындағы сабақтастық жөніндегі іргелі білім беру; сыртқы орта жағдайында малдың жеке дамуындағы арнайы мінез-құлқының тәуелделігі; малдың бірқатар белгілері мен ерекшеліктері арасындағы әркелкіліктің болуы /изучения дисциплины дать фундаментальные знания о преемственности между поколениями; обусловленности специфического характера индивидуального развития в условиях внешней среды; возникновении различий между организмами по ряду признаков и свойств.</p> <p>Білуі тиіс/Должен знать: ағзаның тұқымқуалаушылық материалының биологиялық, генетикалық, химиялық және морфологиялық мәнін /биологическую, генетическую, химическую и морфологическую сущность наследственного материала.</p> <p>Біліктілігі болуы тиіс/Уметь: белгілердің тұқымқуашылығы мен өзгергіштігі жөніндегі заңдылықтарын /определить закономерности наследования и изменчивости признаков.</p> <p>Дәғдыларды меңгеру тиіс/Иметь навыки: ауру және иммунитет генетикасын, генетикалық полиморфизм, мутациялық өзгерістерді анықтау тәсілдерін/в методах определения генетики болезней и иммунитета, генетический полиморфизм, мутационные изменения.</p> <p>Құзыретті болуы тиіс/Быть компетентным: генетикалық аномалияларды таралуын профилактикалау және жануарлардың ауруларға тұқымшылық тұрақтылығын жоғарлату/ в профилактике распространения генетических аномалий и повышения наследственной устойчивости животных к заболеваниям.</p> <p>Пәннің қысқаша мазмұны/Краткое содержание дисциплины: Генетика пәні, әдістері және мазмұны. Тұқымқуалаушылықтың цитогенетикалық негіздері. Белгілердің тұқым қуалау заңдылықтары. жыныс генетикасы.. Гентикалық полиморфизм. Иммунитет генетикасы, Жануарлардың ауыруларға генетикалық төзімділігі. Жануарлардың генетикалық ауыруларының жіктелуі. Хромосомалық ауырулар. Гендік ауырулар. Жануарлардың доминантты және рецессивті гендік аномалиялары және ауырулары. / Содержание и методы дисциплины ветеринарной генетики. Закономерности наследования признаков. Генетика пола. Хромосомные нарушения в развитии пола животных. Болезни животных, сцепленные с полом. Генноинженерные вакцины и диагностикумы для болезней животных. Геном бактерии, вирусов и эукариот.</p> <p>Қысқаша сипаттамасы/Краткое описание: Ветеринариялық генетика пәні белгілердің тұқым қуалау заңдылықтарын зерттейді. Бактериялар, вирустар және эукариоттар геномы. Жануарлар жынысын дамытудағы хромосомдық бұзылулар. Жыныспен тіркескен жануарлар аурулары. Пәнді оқу барысында ұрпақ арасындағы сабақтастық туралы іргелі білім береді; сыртқы орта жағдайында жеке дамудың өзіндік сипатының шарттылығы; бірқатар белгілер мен касиеттер бойынша ағзалар арасындағы айырмашылықтардың пайда болуы./Дисциплины ветеринарной генетики изучает закономерности наследования признаков.Геном бактерии, вирусов и эукариотов.хромосомные нарушения в развитии пола животных. Болезни животных, сцепленные с полом. Изучения дисциплины дает фундаментальные знания о преемственности между поколениями; обусловленности специфического характера индивидуального развития в условиях внешней среды; возникновении различий между организмами по ряду признаков и свойств</p> <p>Пререквизиттер/Пререквизиты: Жасушалық биология/Клеточная биология</p> <p>Постреквизиттер/ Постреквизиты: Ветеринариялық микробиология және вирусология / Ветеринарная микробиология и вирусология</p> <p>2.Пәннің аталуы/ Наименование дисциплины: Генетика және селекция / Генетика и селекция</p> <p>Пәннің мақсаты және міндеті/ Цель и задачи дисциплины: тұқым қуалаушылық негізін цитологиялық заңдылықтар белгілерін меңгеру / Закономерности наследования признаков, цитологические основы наследственности.</p> <p>Білуі тиіс/Должен знать: жануарлардың көп түрлілігі және олардың негізгі заңдылықтары; осы немесе басқа биологиялық прогрес немесе регрес себебі; жануарлардың негізгі систематика өкілдері және органдар құрылымының эволюциясы; шаруашылықтық және кәсіптік мағынасы/ многообразие животных и основные закономерности их формирования; причины биологического прогресса или регресса той или иной группы; морфологию и строение систем органов, эволюцию и</p>

		<p>систематику основных представителей животных; место и роль позвоночных в экологических системах, хозяйственное и промысловое значение.</p> <p>Біліктілігі болуы тиыс/Уметь:ғылыми және тәжірибелік алған білімін шеше алады, түрдің биологиялық ерекшелігін белгілей алады; және жер шарындағы әртүрлі жануарлардың ролін бағалай алады/ уметь применять полученные данные для решения научных и практических задач, выделять биологические особенности вида, оценить роль разных групп животных в эволюции растительного и животного мира Земли</p> <p>Дағдыларды меңгеру тиіс/Иметь навыки:ғылыми және лабораториялық негізде пайда болған ғылыми сұрақтарды қоя алады/ в умении ставить научные вопросы, в поведении исследовательских работ в лабораторных и полевых условиях.</p> <p>Құзыретті болуы тиіс /Быть компетентным:жануарлар биологиясы мен құрылымын нақты білу және түсіну; ғылыми жұмыс жүргізу барысында ғылыми сұрақ қоя алады/ понимать и знать конкретные особенности строения и биологии животных; отличительные признаки важнейших систематических групп и принципы их определения; в умении ставить научные вопросы и в проведении исследовательских работ;</p> <p>Пәннің қысқаша мазмұны/Краткое содержание дисциплины: аллельді емес гендердің карама-карсы типтері: эпистаз, полимерия, гендердің комплементті кимылы. Жыныстың хромосомдық белгілері. Кроссинговер және тұқым. Мутация. Мутациялық процесс. Мутация түрлері. Геннің құрылымы мен функциясы. Жетілу генетикасы. Популяция генетикасы. Адам генетикасы. Медицина генетикасы. Инженерия генетикасы. Селекция негізі генетикасы. Гетерозис пайда болуы/ Типы взаимодействия неаллельных генов: комплементарное действие генов, эпистаз, полимерия. Хромосомное определение пола и наследование признаков сцепленных с полом. Наследование, сцепленное с полом. Сцепленное наследование и кроссинговер. Внеядерное наследование. Мутация. Мутационный процесс. Типы мутаций. Структура и функции гена. Принципы и механизмы регуляции действия генов. Генетика развития. Генетика популяций. Генетика человека. Медицинская генетика. Генная инженерия. Генетические основы селекции. Теория чистых линий. Явление гетерозиса.</p> <p>Қысқаша сипаттамасы/Краткое описание: Аллельді емес гендердің өзара әрекеттесуінің түрлерін зерттеу: гендердің, эпистазалардың, полимерлердің комплементарлық әсері. Студенттер жынысты хромосомалық анықтау және жыныспен байланысқан белгілердің тұқым қуалауы туралы білім алады. Жыныспен тіркескен тұқымқуалаушылық. Мутация. Мутациялық процесс. Мутация түрлері. Геннің құрылымы мен функциялары. Гендердің әсерін реттеу принциптері мен механизмдері. Даму генетикасы. Популяциялар генетикасы. Селекцияның генетикалық негіздері./ Изучить типов взаимодействия неаллельных генов: комплементарное действие генов, эпистаз, полимерия. Студенты приобретают знания о хромосомном определении пола и наследований признаков сцепленных с полом. Наследование, сцепленное с полом. Мутация. Мутационный процесс. Типы мутаций. Структура и функции гена. Принципы и механизмы регуляции действия генов. Генетика развития. Генетика популяций. Генетические основы селекции</p> <p>Пререквизиттер/Пререквизиты: Жасушалық биология/Клеточная биология</p> <p>Постреквизиттер/ Постреквизиты: Ветеринариялық микробиология және вирусология / Ветеринарная микробиология и вирусология</p>
6 ТК/КВ	3	<p>1. Пәннің аталуы/ Наименование дисциплины: Ветеринариялық санитариядағы IT / IT в ветеринарной санитарии</p> <p>Пәннің мақсаты және міндеті/ Цель и задачи дисциплины: болашақ мамандарды ветеринариялық мәселелер бойынша басқарушылық шешімдер қабылдау мен дайындауды ақпараттық-аналитикалық қамтамасыздандыру саласы бойынша қазіргі ақпараттық технологияларды қолдану мен құруға қажетті теориялық біліммен және практикалық дағдымен қаруландыру / вооружить будущих специалистов теоретическими знаниями и практическими навыками, необходимыми для создания и использования современных информационных технологий и систем в области информационно-аналитического обеспечения подготовки и принятия управленческих решений по ветеринарным проблемам.</p> <p>Білуі тиіс/Должен знать: ақпаратты алу, сақтау, өңдеу және беру әдістері, басқару жүйесінде ақпараттық үрдістердің өту заңдылықтарын / методы получения, хранения, обработки и передачи информации, закономерности протекания информационных процессов в системах управления.</p> <p>Біліктілігі болуы тиыс/Уметь: қазіргі бағдарламалық құралдар жүйесін, жүйелік технологияларды, мультимедия технологияларын, ақпараттық жүйелер құралдары мен әдістерін. / современными системными программными средствами, сетевыми технологиями, мультимедиа технологиями, методами и средствами интеллектуализации информационных систем.</p>

Дағдыларды меңгеру тиіс/Иметь навыки: ақпараттық технологияларды ветеринарияда қолдануға / применение информационных технологий в ветеринарии.

Құзыретті болуы тиіс /Быть компетентным: Мәліметтер, білім базаларын, эксперттік жүйелер, жолдар ақпараттық жүйелер интеллектуализациясы құралдары мен әдістерін құру және ұйымдастыру принциптерінде, қазіргі техникалық және мультимедия технологияларының бағдарламалық құралдары салаларында. / в принципах организации и построения баз данных, баз знаний, экспертных систем, пути, методы и средства интеллектуализации информационных систем; современные технические и программные средства мультимедиа технологий.

Пәннің қысқаша мазмұны/Краткое содержание дисциплины: Ақпараттық технология түрлерінің жалпы жіктелуі. Ақпараттық үрдістер модельдері. Ақпараттық үрдістерді ұйымдастыру мен функционалдық міндеттерін шешудегі жүйелік талпыныстар. Ғаламдық, базалық және нақты ақпараттық технологиялар. Жана ақпараттық технологиялар ерекшеліктері. Объектілі-бағыттаушылық орталар. Бағдарламалық камтамасыздандыру технологиялары. / Общая классификация видов информационных технологий. Модели информационных процессов. Системный подход к решению функциональных задач и к организации информационных процессов. Глобальная, базовая и конкретные информационные технологии. Особенности новых информационных технологий. Объектно-ориентированные среды. Технологии разработки программного обеспечения.

Қысқаша сипаттамасы/Краткое описание: Бұл пән ИТ-ны ветеринариялық санитарларда қолдану тұрғысынан қарастырады. Болашақ мамандарды ветеринариялық проблемалар бойынша басқарушылық шешімдерді дайындау және қабылдауды ақпараттық-аналитикалық камтамасыз ету саласында қазіргі заманғы ақпараттық технологиялар мен жүйелерді құру және пайдалану үшін қажетті теориялық біліммен және практикалық дағдылармен қаруландыру. / Данный предмет рассматривает ИТ с точки зрения применения их в ветеринарной санитарии. Вооружает будущих специалистов теоретическими знаниями и практическими навыками, необходимыми для создания и использования современных информационных технологий и систем в области информационно-аналитического обеспечения подготовки и принятия управленческих решений по ветеринарным проблемам.

Пререквизиттер/Пререквизиты: Ақпараттық-коммуникациялық технологиялар (ағылшын тілінде) / Информационно-коммуникационные технологии (на англ. языке).

Постреквизиттер/ Постреквизиты: Індеттану және жануарлардың жұқпалы аурулары / эпизоотология и инфекционные болезни животных

2. Пәннің аталуы/ Наименование дисциплины: Ветеринариядағы компьютерлік технологияларды қолдану / Использование компьютерных технологий в ветеринарии

Пәннің мақсаты және міндеті/ Цель и задачи дисциплины: болашақ мамандарды ветеринариялық мәселелер бойынша басқарушылық шешімдер қабылдау мен дайындауды ақпараттық-аналитикалық камтамасыздандыру саласы бойынша қазіргі ақпараттық технологияларды қолдану мен құруға қажетті теориялық біліммен және практикалық дағдымен қаруландыру / вооружить будущих специалистов теоретическими знаниями и практическими навыками, необходимыми для создания и использования современных информационных технологий и систем в области информационно-аналитического обеспечения подготовки и принятия управленческих решений по ветеринарным проблемам

Білуі тиіс/Должен знать: ақпаратты алу, сақтау, өңдеу және беру әдістері, басқару жүйесінде ақпараттық үрдістердің өту заңдылықтарын / методы получения, хранения, обработки и передачи информации, закономерности протекания информационных процессов в системах управления.

Біліктілігі болуы тиіс/Уметь: қазіргі бағдарламалық құралдар жүйесін, жүйелік технологияларды, мультимедия технологияларын, ақпараттық жүйелер құралдары мен әдістерін. / современными системными программными средствами, сетевыми технологиями, мультимедиа технологиями, методами и средствами интеллектуализации информационных систем.

Дағдыларды меңгеру тиіс/Иметь навыки: ақпараттық технологияларды ветеринарияда қолдануға / применение информационных технологий в ветеринарии.

Құзыретті болуы тиіс /Быть компетентным: Мәліметтер, білім базаларын, эксперттік жүйелер, жолдар ақпараттық жүйелер интеллектуализациясы құралдары мен әдістерін құру және ұйымдастыру принциптерінде, қазіргі техникалық және мультимедия технологияларының бағдарламалық құралдары салаларында. / в принципах организации и построения баз данных, баз знаний, экспертных систем, пути, методы и средства интеллектуализации информационных систем; современные технические и программные средства мультимедиа технологий.

Пәннің қысқаша мазмұны/Краткое содержание дисциплины: Ақпараттық технология түрлерінің жалпы жіктелуі. Ақпараттық үрдістер модельдері. Ақпараттық

		<p>үрдістерді ұйымдастыру мен функционалдық міндеттерін шешудегі жүйелік талпыныстар. Ғаламдық, базалық және нақты ақпараттық технологиялар. Жаңа ақпараттық технологиялар ерекшеліктері. Объектілі-бағыттаушылық орталар. Бағдарламалық камтамасыздандыру технологиялары. / Общая классификация видов информационных технологий. Модели информационных процессов. Системный подход к решению функциональных задач и к организации информационных процессов. Глобальная, базовая и конкретные информационные технологии. Особенности новых информационных технологий. Объектно-ориентированные среды. Технологии разработки программного обеспечения.</p> <p>Қысқаша сипаттамасы/Краткое описание: Бұл пән ақпараттық технологиялар түрлерінің жалпы жіктемесін қарастырады. Бағдарламалық камтамасыз етуді әзірлеу технологиялары. Ветеринариялық санитарияларда қорғаныс көзілдірігін қолдану. Болашақ мамандарды ветеринариялық проблемалар бойынша басқарушылық шешімдерді дайындау және қабылдауды ақпараттық-аналитикалық камтамасыз ету саласында қазіргі заманғы ақпараттық технологиялар мен жүйелерді құру және пайдалану үшін қажетті теориялық біліммен және практикалық дағдылармен қаруландыру./ Данная дисциплина предусматривает общую классификацию видов информационных технологий. Технологии разработки программного обеспечения. очки для применения у ветеринарных санитарок. Вооружение будущих специалистов теоретическими знаниями и практическими навыками, необходимыми для создания и эксплуатации современных информационных технологий и систем в области информационно-аналитического обеспечения подготовки и принятия управленческих решений по ветеринарным проблемам.</p> <p>Пререквизиттер/Пререквизиты: Ақпараттық-коммуникациялық технологиялар (ағылшын тілінде)/ Информационно-коммуникационные технологии (на англ. языке)</p> <p>Постреквизиттер/ Постреквизиты: Ветеринариялық микробиология және вирусология / Ветеринарная микробиология и вирусология.</p>
7.ТК/КВ	3	<p>1.Пәннің аталуы/ Наименование дисциплины: Ғылыми зерттеу жұмыстарының негіздері және патенттану / Основы научно-исследовательских работ и патентоведение</p> <p>Пәннің мақсаты және міндеті/ Цель и задачи дисциплины: Курсты оқу барысында студенттер ғылыми білімнің әдіснамалық негіздерімен, зерттеудің өзектілігі мен ғылыми жаңалығымен, ақпаратты өңдеумен, оны бекітумен және сақтаумен, теориялық және эксперименттік зерттеулермен, ғылыми жұмыстың тұжырымдарын негіздеумен және негіздеумен және өнертапқыштық шығармашылықпен айналысумен танысуы керек./ В процессе изучения курса студенты должны изучить вопросы с методологическими основами научного знания, актуальностью и научной новизной исследования, обработкой информации, ее утверждением и хранением, теоретическими и экспериментальными исследованиями, обоснованием и обоснованием выводов научной работы и изобретательским творчеством.</p> <p>Білуі тиіс/Знать: Жұмыс гипотезасын ұсыну. Ғылыми ақпаратты іздеу және жинақтау. Ақпараттық ресурстардың электрондық нысандары. Ғылыми ақпаратты өңдеу, оны бекіту және сақтау. Патенттік іздеу./ Выдвижение рабочей гипотезы. Поиск и накопление научной информации. Электронные формы информационных ресурсов. Обработка научной информации, ее закрепление и хранение. Патентный поиск</p> <p>Біліктілігі болуы тиіс/Уметь: Ғылыми-техникалық мәселелерді қою. Ғылыми ақпаратты іздеу, жинақтау және өңдеу. Эксперименттік зерттеулердің нәтижелерін өңдеу және талдау әдістерін. Зерттеу нәтижелерін статистикалық өңдеу әдістері және оларды қолдану аймағын. Ғылыми зерттеу нәтижелерін ресімдеу. Ғылыми жұмыстың тұжырымдарын баяндау және дәлелдеу. Өнертапқыштық шығармашылық негіздері./ Постановка научно-технических проблем. Поиск, накопление и обработка научной информации. Методы обработки и анализа результатов экспериментальных исследований. Методы статистической обработки результатов исследований и области их применения. Оформление результатов научного исследования. Изложение и аргументация выводов научной работы. Основы изобретательского творчества</p> <p>Дағдыларды меңгеруі тиіс/Иметь навыками: Ғылыми зерттеу жұмысы барысында ақпаратты жинау, өңдеу және талдау әдістерін, оның ішінде зерттеу бағытын таңдауды, ғылыми-техникалық мәселені тұжырымдауды меңгереді; теориялық және эксперименттік зерттеулер жүргізу дағдылары; өнертапқыштық шығармашылық және патенттік ізденіс жүргізу / Владеет методами сбора, обработки и анализа информации при проведении научно-исследовательской работы, в том числе выбором направления исследования, формулированием научно-технической проблемы; навыками проведения теоретических и экспериментальных исследований; проведения изобретательского творчества и патентного поиска</p> <p>Құзыретті болуы тиіс/Быть компетентным: ғылыми-техникалық проблеманы</p>

коюға, теориялық және практикалық зерттеулер жүргізуге, ғылыми ақпаратты іздеуге, жинақтауға және өңдеуге; өнертапқыштық және патенттік іздену негіздерін игеруге қабілетті/ постановкой научно-технической проблемы, проводить теоретические и практические исследования, поиски, накопление и обработку научной информации; владеть основами изобретательства и патентным поиском.

Пәннің қысқаша мазмұны/Краткое содержание дисциплины: Кіріспе. Ғылыми білімнің әдіснамалық негіздері. Ғылымның анықтамасы. Ғылыми білім туралы түсінік. Ғылыми таным әдістері. Қазақстан Республикасындағы ғылым-зерттеу жұмыстарының құқықтық негіздері. Заманауи әдіснама. Ғылыми зерттеу бағытын таңдау. Ғылыми зерттеу бағытын таңдау әдістері мен максаттары. Ғылыми-техникалық мәселелерді қою және ғылыми-зерттеу жұмысының кезеңдері. Зерттеудің өзектілігі және ғылыми жаңалығы.

Жұмыс гипотезасын ұсыну. Ғылыми ақпаратты іздеу, жинақтау және өңдеу. Деректі ақпарат көздері. Құжаттарды талдау. Ғылыми ақпаратты іздеу және жинақтау. Ақпараттық ресурстардың электрондық нысандары. Ғылыми ақпаратты өңдеу, оны бекіту және сақтау. Теориялық және эксперименттік зерттеулер. Теориялық зерттеулердің әдістері мен ерекшеліктері. Теориялық зерттеудің құрылымы мен модельдері. Эксперименттік зерттеулер туралы жалпы мәліметтер. Экспериментті жоспарлау және әдістемесі. Эксперименттік зерттеулерді метрологиялық қамтамасыз ету. Экспериментатордың жұмыс орнын ұйымдастыру. Психологиялық факторлардың эксперименттің барысы мен сапасына әсері. Эксперименттік зерттеулердің нәтижелерін өңдеу. Кездейсоқ кәтелер теориясының негіздері және өлшеулердегі кездейсоқ кәтеліктерді бағалау әдістері. Эксперименттік зерттеулердің нәтижелерін өңдеу және талдау әдістері.

Зерттеу нәтижелерін статистикалық өңдеу әдістері және оларды қолдану аймағы. Ғылыми зерттеу нәтижелерін ресімдеу. Ақпаратты ауызша ұсыну. Ғылыми жұмыстың тұжырымдарын баяндау және дәлелдеу. Өнертапқыштық шығармашылық негіздері. Жалпы мәліметтер. Өнертабыс объектілері. Өнертабыстың патентке қабілеттілік шарттары. Пайдалы модельдің патентке қабілеттілік шарттары.

Өнеркәсіптік үлгінің патентке қабілеттілік шарттары. Патенттік іздеу./ Введение. Методологические основы научного знания. Определение науки. Понятие научного знания. Методы научного познания. Правовые основы научно-исследовательской работы в Республике Казахстан. Современная методология. Выбор направления научного исследования. Методы и цели выбора направления научного исследования. Постановка научно-технических проблем и этапы научно-исследовательской работы. Актуальность и научная новизна исследования. Выдвижение рабочей гипотезы. Поиск, накопление и обработка научной информации. Документальные источники. Анализ документов. Поиск и накопление научной информации. Электронные формы информационных ресурсов. Обработка научной информации, ее закрепление и хранение. Теоретические и экспериментальные исследования. Методы и особенности теоретических исследований. Структура и модели теоретического исследования. Общие сведения об экспериментальных исследованиях. Планирование и методика эксперимента. Метрологическое обеспечение экспериментальных исследований. Организация рабочего места экспериментатора. Влияние психологических факторов на ход и качество эксперимента. Обработка результатов экспериментальных исследований. Основы теории случайных ошибок и методы оценки случайных ошибок в измерениях. Методы обработки и анализа результатов экспериментальных исследований. Методы статистической обработки результатов исследований и область их применения. Оформление результатов научного исследования. Устное представление информации. Изложение и аргументация выводов научной работы. Основы изобретательского творчества. Общие сведения. Объекты изобретения. Условия патентоспособности изобретения. Условия патентоспособности полезной модели. Условия патентоспособности промышленного образца. Патентный поиск.

Қысқаша сипаттамасы/Краткое описание: Ғылыми зерттеу барысында ақпаратты жинау, өңдеу және талдау әдістерін, оның ішінде зерттеу бағытын таңдауды, ғылыми-техникалық мәселені тұжырымдауды меңгереді; теориялық және эксперименттік зерттеулер жүргізу дағдылары; өнертапқыштық шығармашылық және патенттік ізденіс негіздері./ Владеет методами сбора, обработки и анализа информации в ходе проведения научных исследований, включая выбор направления исследования, постановку научно-технической проблемы; навыками проведения теоретических и экспериментальных исследований; основами изобретательского творчества и патентного поиска.

Пререквизиттер/Пререквизиты: Стандарттау және сертификаттау/Стандартизация и сертификация

Постреквизиттер/ Постреквизиты:

2.Пәннің аталуы/ Наименование дисциплины: Нанотехнологияға кіріспе /Введение в нанотехнологию

Пәннің максаты және міндеті/ Цель и задачи дисциплины: Нанокұрылымға байланысты материалдардың, құрылғылардың және техникалық жүйелердің қасиеттері мен жұмыс істеу принциптерінің ерекшеліктерін ұғу және зерттеу, нанотехнология саласындағы осы уақытқа дейінгі жиналған теориялық, тәжірибелік және әдістемелік материалды жүйелі түрде қарастыру, нанотехнологияның қазіргі уақытта қарқынды дамуын зерделеу және ғылымның әртүрлі салаларындағы қолдануларымен танысу нанотехнология саласының жаңа жетістіктерін/Дать студентам представления о наноматериалах и нанотехнологиях, сформировать знания о классификации, типах структур и применении наноматериалов, дать понятия об основных технологиях получения наноматериалов, обзор различных нанотехнологических процессов создания наноматериалов.

Білуі тиіс/Знать: Наноматериалдар мен нанотехнологияның негізгі бағыттары мен зерттеу нысандарын оқып үйрену, жеке заңдар алу үшін нанотехнологияның жалпы заңдарын білу/Основные виды нанообъектов и наноматериалов, особенности физико-химии наноразмерных состояний объектов, наноматериалов и наносистем.

Біліктілігі болуы тиіс/Уметь: Нанотехнология және наноматериалдардың әр түрлі жүйелерде модельдеу және есептеу процестерді әдістерін түсіну, сканерлеу зондтарын пайдалану арқылы негізгі әдістерді, қолданбалы есептерді шешу/Фундаментальные знания о специфике поведения вещества в нанометровом размерном диапазоне, основные научно-технические проблемы нанотехнологии и перспективы развития данной фундаментальной области знаний.

Дағдыларды меңгеруі тиіс/Иметь навыками: оқытылатын пән бойынша ғылыми-техникалық ақпарат іздеу және талдау дағдыларын/механизм возникновения размерных физических и химических эффектов; прогнозировать их устойчивость и физико-химические свойства.

Құзыретті болуы тиіс/Быть компетентным: Нанотехнология саласындағы зерттеулерге, наноматериалдарды арнайы қасиеттері бар (нанотрубкалар, нанобөлшектер, нанокомпозиттер) алу технологиясын зерделей алады./Способен анализировать в области нанотехнологий, в изучении технологии получения наноматериалов со специальными свойствами (нанотрубки, наночастицы, нанокомпозиты).

Пәннің қысқаша мазмұны/Краткое содержание дисциплины: Кіріспе. Адамзат қолданатын нанотехнологиялар және нанообъектілер. Нанотехнологияның молекулалық биология, биофизика, микробиология және басқа биотехнология курстарымен байланысы. Нанотехнологияның болашағы. Нанотехнологияның даму тарихы. Нанохимия, табиғаттағы нано эффекттер. Нанобиотехнология: үш әдіс. Нанопроотеомиялық технологиялар - ақуыздар, пептидтер қоспаларын бөлу және оларды идентификациялау. Медицинадағы нанотехнология. Ақуыздар мен пептидтерге негізделген нанобиоматериалдар. Биологиялық мембрананың нанокұрылымдары./ Введение. Нанотехнологии и нанообъекты, используемые человечеством. Связь нанотехнологии с молекулярной биологией, биофизикой, микробиологией и с остальными курсами биотехнологии. Перспективы нанотехнологии. История развития нанотехнологии. Нанохимия, наноэффекты в природе. Нанобиотехнология: три пути. Нанопроотеомные технологии-разделение смесей белков, пептидов и их идентификация. Нанотехнологии в медицине. Нанобиоматериалы на основе белков и пептидов. Наноструктуры биологической мембраны.

Қысқаша сипаттамасы/Краткое описание: Наноматериалдар мен нанотехнологиялар - бірнеше нанометрлерде мөлшерлері бар бөлшектердің физико-химиялық қасиеттерін алумен және зерттеумен байланысты ғылым саласы, әлемдік қоғамдастықпен нанотехнологияларды дамыту ХХІ ғасырдың ең перспективалы бағыты болып танылды. Жаңа пәнаралық аймақ - наноғылым қалыптасты, ол заттың іргелі қасиеттері туралы білім жиынтығы ретінде қарастырылады./Наноматериалы и нанотехнологии- область науки, связанная с получением и изучением физико-химических свойств частиц, имеющих размеры в несколько нанометров, мировым сообществом развитие нанотехнологий признано самым перспективным направлением ХХІ века. Сформировалась новая междисциплинарная область - нанонаука, рассматриваемая как совокупность знаний о фундаментальных свойствах вещества.

Пререквизиттер/Пререквизиты: Стандарттау және сертификаттау/Стандартизация и сертификация

Постреквизиттер/ Постреквизиты:

Пәннің аталуы / Наименование дисциплины: Клиникалық және колданбалы балау / Клиническая и прикладная диагностика.

Пәннің мақсаты және міндеті: / Цель и задачи дисциплины: студенттерді клиникалық, зертханалық және арнайы зерттеу тәсілдерін оқытып үйрету. Ветеринариялық балау ғылымының қазіргі заманға сай соңғы жетістіктерін қолдана отырып ауру барысын анықтау. Студенттердің ветеринариялық мамандығын шыңдау, симптоматикалық алынған мәліметтерді талдау арқылы клиникалық тапқырлықты бойына сіңіру. Зерттеу тәсілдерін жетілдіріп, ауыл шаруашылық малы мен құстары ауруларының симптомдарын тереңдете оқыту. / обучение студентов клиническим, лабораторным и специальным методам исследований. Применение новейших достижений науки в области ветеринарной диагностики с целью выявления болезней животных, выработка у студентов врачебного мышления, глубокого понимания сути симптоматологии и на основании анализа полученных данных развитие клинической логики, а также совершенствование методов исследования и более глубокое изучение симптомов для распознавания диагностики и профилактики болезней у разных видов сельскохозяйственных животных и птиц.

Білуі тиіс / Знать: клиникалық зерттеудің желісін; жануарларды зерттеу кезінде оған жақындау мен ұстап-матау тәсілдерін; жануарлармен жұмыс істеу кезінде өзін сақтау ережелері мен жеке бас гигиенасы шараларын; клиникалық және зертханалық талдауға арналған материал алу жолдары ережесін. / схему клинического исследования, приемы подхода и фиксации животных при проведении клинического исследования; правила техники безопасности и меры личной гигиены при работе с животными; правила взятия исследуемого материала для клинического и биохимического анализа.

Біліктілігі болуы тиіс / Уметь: жалпы, арнайы және зертханалық зерттеу әдістерін тиімді түрде қолдануды; малдан қан, несеп, нәжіс, қарын мен асқазан сөлін алуды және оларды қорытындылау үшін талдау жасауды; клиникалық-зертханалық зерттеу негізінде жүйелер мен ағзалардың калыпты және патологиялық жағдайының деңгейін анықтауды; балау үшін анықталған симптомдар мен синдромдарды байланыстыруды. / исследования животных; брать у животных кровь, мочу, фекалий, содержимое желудка, преджелудков и проводить их анализ для составления заключения; определять степень нормального и патологического состояния систем и органов, на основании клинико-лабораторных исследований; увязывать обнаруженные симптомы и синдромы для постановки диагноза.

Дәғдыларды меңгеруі тиіс / Иметь навыки: аурудың симптоматологиясын анықтауды; биологиялық материалды зерттеудің зертханалық әдістерін, импорттық және экспорттық тасымалдау кезінде ауруды жедел балау тәсілдерін. / навыками выявления симптоматологии болезней; лабораторными методами исследования биологического материала; навыками экспресс диагностики у экспортируемых и импортируемых животных.

Пәннің қысқаша мазмұны / Краткое содержание дисциплины: Клиникалық және колданбалы балау – клиникалық ветеринарияның негізгі бөлімі, ол қазіргі заманғы озық әдістерді, ауруларды анықтау сатыларын, аурудың жағдайын, балауды және оның алдын алуы мен емдік шараларын ұйымдастыруды оқытады. Клиникалық және колданбалы балау клиникалық ветеринарияның негізі болып табылады. / Клиническая и прикладная диагностика – раздел клинической ветеринарии, изучающий современные методы и последовательные этапы распознавания болезней, состояния больного животного с целью выявления необходимых диагностических и лечебно-профилактических мероприятий. Клиническая и прикладная диагностика является основой клинической ветеринарии.

Қысқаша сипаттамасы/Краткое описание: Клиникалық және колданбалы диагностика-студенттерді клиникалық, зертханалық және арнайы зерттеу әдістеріне үйретеді. Жануарлар ауруларын анықтау мақсатында ветеринариялық диагностика саласында ғылымның жаңа жетістіктерін қолдану, студенттерде дәрігерлік ойлауды қалыптастыру, сонымен қатар зерттеу әдістерін жетілдіру және ауыл шаруашылығы жануарлары мен құстарының әртүрлі түрлерінің ауруларын анықтау және алдын алу үшін симптомдарды тереңірек зерттеу. / Дисциплина – обучает студентов клиническим, лабораторным и специальным методам исследований. Применение новейших достижений науки в области ветеринарной диагностики с целью выявления болезней животных, а также совершенствование методов исследования и более глубокое изучение симптомов для распознавания диагностики и профилактики болезней у разных видов сельскохозяйственных животных и птиц.

Пререквизиттер / Пререквизиты: кәсіби қазақ (орыс) тілі; кәсіби бағытталған шетел тілі; жануарлар физиологиясы және биохимиясы; жануарлар морфологиясы; алғашқы ветеринариялық көмек; ветеринариялық микробиология және вирусология. / профессиональный казахский (русский) язык, профессиональный ориентированный иностранный язык, морфология животных, физиология и биохимия животных,

		<p>первичная ветеринарная помощь, ветеринарная микробиология и вирусология.</p> <p>Постреквизиттер / Постреквизиты: шекара мен кәліктегі ветеринариялық санитариялық бақылау; ветеринариялық гигиена және санитария; мал шаруашылығы өнімдерін ветеринариялық санитариялық сараптау; ветеринариялық радиобиология; өсімдік, балық, ара және құс шаруашылығы өнімдерін ветеринариялық санитариялық сараптау; ветеринариялық санитариялық паразитология; індеттану және жануарлардың жұқпалы аурулары; ветеринариядағы менеджмент. / ветеринарно-санитарный контроль на границе и транспорте, ветеринарная гигиена и санитария, ветеринарно-санитарная экспертиза продуктов животноводства, ветеринарная радиобиология, ветеринарно-санитарная экспертиза продуктов растениеводства, рыбоводства, пчеловодства и птицеводства, ветеринарная санитарная паразитология, эпизоотология и инфекционные болезни животных, менеджмент в ветеринарии.</p> <p>2. Пәннің аталуы/ Наименование дисциплины: Ветеринариядағы диагностикалық және емдеу техникалары / Диагностическая и терапевтическая техника в ветеринарии</p> <p>Пәннің мақсаты және міндеті / Цель и задачи дисциплины: Жалпы диагностикалық зерттеулер әдістерін үйрену және әр түрлі терапиялық әдіс-тәсілдерді оқу. Диагностикалық және терапиялық әдістермен жұмыс істеу және қолдану./ Раскрыть особенности методов общих диагностических обследований и изучения различных терапевтических методов и способов.</p> <p>Білуі тиіс / Должен знать: Диагностикалық құрал-жабдықтармен жұмыс істей біледі. Терапиялық техниканы ұтымды қолданумен жұмыс істеуді ұйымдастыра алады. Әр түрлі ауруларда диагностикалық техниканы қолдана біледі, сонымен қатар терапиялық техниканы әр түрлі ауруларды емдеуде қолданады./ Знает работу диагностического оборудования, принципы и организацию работы с терапевтической техникой. Умеет использовать диагностическую технику при различных заболеваниях, а также применять при лечении различных болезней.</p> <p>Дағдыларды меңгеруі тиіс / Имеет навыки: Терапиялық техниканы әр түрлі ауруларда практика жүзінде қолданады және ауруларды диагностикалау дағдыларын біледі./ Имеет навыки использования диагностической и терапевтической техники на животных.</p> <p>Құзыретті болуы тиіс / Быть компетентным: Диагностикалау аймағында негізгі білімді қолданады, ауру жануарларды емдеу үшін терапиялық техникамен жұмыс істейді және ауру жануарларды диагностикалау үшін дәрігерлік ой-өрісін, дағдыларын қолдана алады./ Демонстрирует базовые знания в области диагностики, способность самостоятельно работать с диагностической и терапевтической техникой для лечения больного животного.</p> <p>Пәннің қысқаша мазмұны / Краткое содержание дисциплины: Негізгі диагноз қою мақсатында тез және нақты диагностикалау үшін әр түрлі диагностикалық құрал-жабдықтарды зерттеу. Әр түрлі терапиялық әдістер арқылы ауру жануарға алғашында көмек көрсету. Әр түрлі этиологиялы жедел және созылмалы ауруларды емдеу./ Изучение диагностического оборудования для быстрого, точного диагностирования с постановкой основного диагноза болезни. Оказание первичной помощи больному животному различными терапевтическими методами. Методика применения зондирования, массажа, различных грелок, припарок, ванн, банок, клизмы и др.</p> <p>Қысқаша сипаттамасы/Краткое описание: Бұл пән студенттерге аурудың негізгі диагнозын қоя отырып, жылдам, дәл диагностикалауға арналған диагностикалық жабдықтар туралы білім береді. Әр түрлі терапиялық әдістермен ауру жануарларға алғашқы көмек көрсету. Зондирлеу, массаж, түрлі жылытқыштар, булау, ванналар, банкалар, клизма және т. б. қолдану әдістемесін үйретеді./ Данный предмет дает студентам знание обдиагностическом оборудовании для быстрого, точного диагностирования с постановкой основного диагноза болезни. Оказание первичной помощи больному животному различными терапевтическими методами. Методика применения зондирования, массажа, различных грелок, припарок, ванн, банок, клизмы и др.</p> <p>Пререквизиттер/Пререквизиты:Мал шаруашылық негіздері/ Основы животноводства</p> <p>Постреквизиттер/ Постреквизиты: Ветеринариялық гигиенасы және санитария / Ветеринарная гигиена и санитария</p>
9 ТК/КВ	4	<p>1. Пәннің аталуы / Наименование дисциплины: Алғашқы ветеринариялық көмек / Первичная ветеринарная помощь</p> <p>Пәннің мақсаты және міндеті: / Цель и задачи дисциплины: «Алғашқы ветеринариялық көмек» пәні ветеринариялық санитария дәрігерлерінің кәсіптік дайындығын қамтамасыз етуде маңызы жоғары болып табылады. Бұл пәннің мақсаты студентті теориялық біліммен және тәжірибелік тәсілдермен қамту. / При подготовке ветеринарно-санитарного врача особая роль отводится клиническим дисциплинам, одной из которых является первичная ветеринарная помощь. Задача дисциплины –</p>

дать студенту необходимые теоретические знания практические навыки, которые дадут ему возможность оказать эффективную первичную ветеринарную помощь животным.

Білуі тиіс / Знать: жануарларға шұғыл алғашқы ветеринариялық көмек көрсетудің теориялық негіздерін. / теоретические основы оказания экстренной первичной ветеринарной помощи животным.

Біліктілігі болуы тиіс / Уметь: дәрілік заттың мөлшерін есептеу және тиімді әдістерін қолдану, байламдарды салу, жануарлардың өміріне қауіп төнгенде және әр түрлі патологиялар кезінде алғашқы ветеринариялық көмек көрсете алу керек. / рассчитывать дозы и определять оптимальные способы применения лекарственных средств, накладывать бинтовых повязки, оказывать первичную ветеринарную помощь животным с различными патологиями, угрожающих их жизни.

Дағдыларды меңгеруі тиіс / Иметь навыками: жануарларды бекемдеу, кимылсыздандыру, жансыздандыру, әр түрлі патологияларды балау және алғашқы ветеринариялық көмек көрсетуді. / приемами фиксации животных, обездвиживания, обезболивания и диагностики различных патологий и оказаний первичной ветеринарной помощи.

Қузыретті болуы тиіс / Быть компетентным: Жануарлардың жұқпалы және жұқпалы емес ауруларын өлім-жітімге жеткізбей антисептика және асептика талаптарын орындай отырып жедел жәрдем көрсету / Оказать первичную ветеринарную помощь соблюдая требование антисептикии и асептикии при инфекционных и неинфекционных заболеваниях животных.

Пәннің қысқаша мазмұны / Краткое содержание дисциплины: «Алғашқы ветеринариялық көмек» пәні ветеринариялық санитария дәрігерлерінің кәсіптік дайындығын қамтамасыз етуде маңызы жоғары болып табылады. Бұл пәннің мақсаты студентті теориялық біліммен және тәжірибелік тәсілдермен қамту. / При подготовке ветеринарно-санитарного врача особая роль отводится клиническим дисциплинам, одной из которых является первичная ветеринарная помощь. Задача дисциплины – дать студенту необходимые теоретические знания практические навыки, которые дадут ему возможность оказать эффективную первичную ветеринарную помощь животным.

Қысқаша сипаттамасы/Краткое описание: Пәннің міндеті-студенттерге жануарларға тиімді алғашқы ветеринариялық көмек көрсетуге мүмкіндік беретін теориялық білім беру. Сондай-ақ дозаны есептеу және дәрілік заттарды қолданудың оңтайлы тәсілдерін анықтау, бинтті таңғыштарды салу, сондай-ақ жануарларды фиксациялау, қозғалу, жансыздандыру және әр түрлі патологияларды диагностикалау тәсілдерін үйрету / Задача дисциплины – дать студенту необходимые теоретические знания практические навыки, которые дадут ему возможность оказать эффективную первичную ветеринарную помощь животным. а также рассчитывать дозы и определять оптимальные способы применения лекарственных средств, накладывать бинтовых повязки, а также приемами фиксации животных, обездвиживания, обезболивания и диагностики различных патологий

Пререквизиттер / Пререквизиты: жануарлар морфологиясы, жануарлар физиологиясы және биохимиясы, ветеринариялық микробиология және вирусология, клиникалық және қолданбалы балау. / морфология животных, физиология и биохимия животных, ветеринарная микробиология и вирусология, клиническая и прикладная диагностика.

Постреквизиттер / Постреквизиты: ветеринариялық гигиена және санитария, жануарлар патологиясы, фармакология, токсикология және токсикологиялық талдау, мал шаруашылығы өнімдерін ветеринариялық санитариялық сараптау, ветеринариялық радиобиология, шекара және көліктегі ветеринариялық санитариялық бақылау, өсімдік, балық, ара және құс шаруашылығы өнімдерін ветеринариялық санитариялық сараптау, ветеринариялық санитариялық паразитология, індеттану және жануарлардың жұқпалы аурулары, ветеринариядағы менеджмент, ет-сүт өнімдерінің технологиясы, гигиенасы, санитариясы және ветеринариялық санитариялық сараптау. / ветеринарная гигиена и санитария, патология животных, фармакология, токсикология и токсикологический анализ, ветеринарно-санитарная экспертиза продуктов животноводства, ветеринарная радиобиология, ветеринарно-санитарный контроль на границе и транспорте, ветеринарно-санитарная экспертиза продуктов растениеводства, рыбоводства, пчеловодства и птицеводства, ветеринарная санитарная паразитология, эпизоотология и инфекционные болезни животных, менеджмент в ветеринарии, технология, гигиена, санитария и ветсанэкспертиза мясо-молочных продуктов.

2. Пәннің аталуы: / Наименование дисциплины: Ветеринариялық деонтология / Ветеринарная деонтология

Пәннің мақсаты және міндеті: / Цель и задачи дисциплины: болашақ дәрігер қызметінде қолданылатын негізгі этикалық және деонтологиялық принциптерді игеру, ветеринария туралы заңды білу, күрделі клиникалық жағдайларда этикалық және деонтологиялық ережелерін қолдану, жануарларды емдеу кезінде «зиян» келтірмеу

		<p>принципін сақтау, диалектикалық және клиникалық ойды игеру, дәрігерлік және деонтологиялық, терминдерді қолдану. / знать основные этические и деонтологические принципы, используемые в будущей ветеринарно-санитарной службе, знать законы ветеринарии, применять этических и деонтологических правил в сложных клинических ситуациях, соблюдение принципа «вреда» при лечении животных, использовать медицинские и деонтологические термины.</p> <p>Білуі тиіс: / Знать: клиникада және шаруашылықта ұстанатын этикалық және деонтологиялық ережелерді. / этические и деонтологические правила, используемые в клинике и в домашнем хозяйстве.</p> <p>Біліктілігі болуы тиіс: / Уметь: логикалық, диалектикалық және клиникалық ойды игеруге. / логическое, диалектическое и клиническое мышление</p> <p>Дағдыларды меңгеруі тиіс: / Иметь навыки: үнемі клиникалық тұрғыдан ойлауын жетілдіруді, дәрігерлік шеберлігін артыруды. / постоянно улучшать свое клиническое мышление, улучшать свои медицинские навыки.</p> <p>Құзыретті болуы тиіс: / Быть компетентным: малдарды зерттеу техникасын, медициналық - техникалық, ветеринариялық қондырғылармен жұмыс істей білу; дәрігердің әдебі және деонтологияның қағидаларын білу; малдарды қабылдау теориялық негізі және ережесін білу; қабілеттілігі тиімді негізделген шешім қабылдау әдістерін қолдана білу; ветеринарияда жанашыл әдістерді қолдана білу керек. / методы исследования животных, умение работать с медицинскими, ветеринарными и ветеринарными оборудованиями, принципы доктора и принципы деонтологии, знать теоретические основы и правила приема животных, умение использовать эффективные методы принятия решений, уметь использовать инновационные методы в ветеринарии.</p> <p>Пәннің қысқаша мазмұны: / Краткое содержание дисциплины: Дәрігерлік әдеп, психология, деонтологияның негіздері. Хабарлы болған келісімнің қағидасы. Биоәдеп және дәрігерлік жаттығу. Эвтаназия. Клиникадағы клиенттің қызмет көрсетуі циклы. Клиенттерге қатынастың кодексі. Клиенттердің қызмет көрсетуінің түрлері. Жаксы тыңдаушының негізгі белгілері. Вербальды емес қарым-қатынас. Вербальды емес қарым-қатынасқа арналған тестер. Клиентке қалай өзін айрықша сезінуге мүмкіндік беру. Қатынас орнату және түсіністікке жету. / Основы медицинской этики, психологии, деонтологии. Принцип письменного соглашения. Биоэтика и медицинская подготовка. Эвтаназия. Цикл обслуживания клиентов в клинике. Кодекс отношений с клиентами. Виды обслуживания клиентов. Основные черты хорошего слушателя. Невербальные отношения. Тесты для невербального общения. Как позволить клиенту чувствовать себя особенным. Установление отношений и понимания</p> <p>Қысқаша сипаттамасы/Краткое описание: Пән медициналық этиканың, деонтология психологиясының негіздерін береді. Жазбаша келісімнің принципі. Биоэтика және медициналық дайындық. Эвтаназия. Клиникада клиенттерге қызмет көрсету циклі. Клиенттермен қарым-қатынас кодексі. Клиенттерге қызмет көрсету түрлері. Жаксы тыңдаушының негізгі қасиеттері. Клиентке ерекше сезінуге қалай мүмкіндік береді. Қарым-қатынас пен түсінуді орнату./Дисциплина дает основы медицинской этики, психологии деонтологии. Принцип письменного соглашения. Биоэтика и медицинская подготовка. Эвтаназия. Цикл обслуживания клиентов в клинике. Кодекс отношений с клиентами. Виды обслуживания клиентов. Основные черты хорошего слушателя. Как позволить клиенту чувствовать себя особенным. Установление отношений и понимания</p> <p>Пререквизиттер: / Пререквизиты: жануарлар морфологиясы, жануарлар физиологиясы, биохимия, ветеринариялық микробиология және вирусология. / морфология животных, физиология животных, биохимия, ветеринарная микробиология и вирусология</p> <p>Постреквизиттер: / Постреквизиты: инвазиялық және санитариялық паразитология, эпизоотология, карантиндік аурулар, жануарлар патологиясы, фармакология. / инвазивная и санитарная паразитология, эпизоотология, карантинные заболевания, патология животных, фармакология.</p>
10. ТК/КВ	5	<p>I. Пәннің аталуы/ Наименование дисциплины: Ветеринариялық иммунология / Ветеринарная иммунология</p> <p>Пәннің мақсаты және міндеті/ Цель и задачи дисциплины: студенттерге иммунология негіздерінің талаптары мен ғылыми ветеринариялық білімдерін тәжірибеде нақты дәлел ретінде процестерде қолдануды үйрету / является обеспечение студента теоретическими знаниями и практическими навыками в процессе изучения основ иммунологии и применение этих знаний.</p> <p>Білуі тиіс/Должен знать: жануар организмнің иммундық жүйсін; спецификалық емес организмнің қорғаныс жүйесінің іске асу механизмдері; иммунитеттің конституциялық, фогацитарлық және лимфойдтық жүйесін; иммунологиялық реакцияларын, резистенттілікті көтеретін жолдарды білу / /студент должен знать</p>

иммунную систему организма животных, проявление механизмов неспецифических факторов естественной резистентности организма конституционный, фагоцитарный и лимфоидную систему иммунитета, освоение методов исследования иммунологических реакций и путей повышения общей резистентности организма животных.

Біліктілігі болуы тиіс/Уметь: иммунологиялық реакциялар бойынша жануарлар организмнің иммунитет деңгейін анықтау; терінің аутомикрофлорасын және бактерицидтігін анықтау / на основе иммунобиологических реакций определять степень проявления иммунитета правильно интерпретировать результаты лабораторной диагностической экспертизы с целью постановки своевременного и правильного диагноза; проводить микроскопические исследования кожи и соскоба слизистых оболочек и другого материала для уточнения диагноза.

Дағдыларды меңгеру тиіс/Иметь навыки: түрлі этиологиядан туындайтын аурулар кезінде спецификалық емес организмнің резистенттілігі мен иммунитетін көтеретін тәсілдердің іс жүзінде қолдана білу / правильно применять принципы и повышение естественной резистентности и иммунитета при болезнях различных этиологий.

Құзыретті болуы тиіс /Быть компетентным: микроскоппен, лабораториялық қондырғылармен реактивтермен жұмыс жасау білу; азықтық өнімдерді және қоршаған ортаны зерттеу үшін сынама алуын білу / в вопросах об иммунитете и его факторах и в отличительных особенностях инфекционных болезней.

Пәннің қысқаша мазмұны/Краткое содержание дисциплины: Иммунитет түрлері. Жануар ағзасына қоршаған ортаның әсері. Иммундық жүйе туралы жалпы мәліметтері. Мүшелер мен жасушаның иммундық жүйесі. Иммундық реакциялардың даму механизмдерімен (РА, РП, РСК, ПЦР, РНГА и т.д.) Иммунитеттің ортаның және перифериялық мүшелері. Антиген және антителдер. Иммунодиагностикалық негізі / Виды иммунитета. Влияние окружающей среды на организм животных. Общие сведения об иммунной системе. Органы и клетки системы иммунитета. Механизмы развития иммунных реакций и иммунобиологических реакций (РА, РП, РСК, ПЦР, РНГА и т.д.) Центральные и периферические органы иммунитета. Антиген и антитела. Основы иммунодиагностики.

Қысқаша сипаттамасы/Краткое описание: Иммунология негіздерін оқу процесінде студентті теориялық біліммен және практикалық дағдылармен қамтамасыз ету және осы білімді қолдану. Иммунитет түрлері туралы түсінік береді. Қоршаған ортаның жануарлар ағзасына әсері. Иммундық жүйе туралы жалпы мәліметтер. Бұл пәнді оқу иммунологиялық реакциялар (РА, РП, РСК, ПТР, РНГА және т.б.) туралы түсінік береді. / Обеспечение студента теоретическими знаниями и практическими навыками в процессе изучения основ иммунологии и применение этих знаний. Дает понятия о видах иммунитета. Влияние окружающей среды на организм животных. Общие сведения об иммунной системе. Изучение данной дисциплины дает возможность освоению иммунологических реакций (РА, РП, РСК, ПЦР, РНГА и т.д.)

Пререквизиттер/Пререквизиты: Жануарлар физиологиясы және биохимиясы / Физиология и биохимия животных

Постреквизиттер/ Постреквизиты: Индеттану және жануарлардың жұқпалы аурулары / эпизоотология и инфекционные болезни животных

2. Пәннің аталуы / Наименование дисциплины: Жануарлар ағзасының табиғи резистенттілігі / Естественная резистентность организма животных

Пәннің мақсаты және міндеті/ Цель и задачи дисциплины: Студенттерге ағзаның табиғи қорғаныс факторларының қызметін Табиғи резистенттіліктің механизмдері микробтардың немесе басқа бөгде заттардың денеге енген кезінде олардың түрлеріне, ерекшеліктеріне қарамай бірінғай қабыну реакциясын өрбіуін ветеринариялық білімдерін тәжірибеде нақты дәлел ретінде процестерде қолдануды үйрету. / является обеспечение студента теоретическими знаниями и практическими навыками в процессе изучения естественной резистентности организма животных а также в независимости от природы микроба и чужеродных веществ включение механизмов естественной резистентности в виде появления в организме воспалительных процессов и применение этих знаний.

Білуі тиіс/Должен знать: жануар организмнің иммундық жүйсін; ағзаның телімсіз қорғаныс жүйесінің іске асу механизмдерін; телімсіз резистенттілікті зерттеу әдістерін игеру; резистенттілікті көтеретін жолдарды білу. / студент должен знать иммунную систему организма животных, проявление механизмов неспецифических факторов естественной резистентности организма, освоение методов исследования естественной резистентности и путей повышения общей резистентности организма животных.

Біліктілігі болуы тиіс/Уметь: Табиғи факторлар инфекциялық агенттің организмге енуіне қарсы тұратын тосқауылдар: жануарлардың ағзасы, ауыз қуысы мен тыныс жолдарының шырышты қабығы лизоцим ретінде жұқпалы агенттерді енгізу үшін бөгет құратынын анықтай білу. Ал иммуноглобулиндер сілекейдің бактерицидтілігі лизоцизм, амилаза, фосфотаза және басқа да ферменттер есебінен жүзеге асырылатынын білуі тиіс / Уметь определять, что естественные факторы создает

		<p>барьер для внедрения инфекционных агентов организм животных кожа, слизистая оболочка ротовой полости и дыхательных путей как лизоцим, А иммуноглобулины бактериоцидность слюны осуществляется за счет лизоцима, амилазы, фосфотазы и других ферментов</p> <p>Дағдыларды меңгеру тиіс/Иметь навыки: түрлі этиологиядан туындайтын аурулар кезінде спецификалық емес организмнің резистенттілігін көтеретін тәсілдердің іс жүзінде қолдана білу / правильно применять принципы и сущность методов диагностики инфекционных болезней и идентификации чистых культур.</p> <p>Құзыретті болуы тиіс /Быть компетентным: ағзаның табиғи қорғаныс факторларының жұқпалы аурулардың ерекшеліктеріне әсері сұрақтарында / в вопросах об факторах естественной резистентности и в отличительных особенностях инфекционных болезней.</p> <p>Пәннің қысқаша мазмұны/Краткое содержание дисциплины: Табиғи факторлар инфекциялық агенттің организмге енуіне қарсы тұратын тосқауылдар: тері, ауыз қуысы мен тыныс алу жолдарының кілегейлі қабықтар бөліп шығаратын бактерицидтік қасиеті бар лизоцим және А-иммуноглобулин Сілекейдің бактерицидтігі лизоцимнің, амилазаның, фосфатазаның және т.б. ферменттердің әсері. Табиғи резистенттіліктің гуморалдық факторлары болып ұлпалар мен биологиялық сұйықтықтарда кездесетін антимикробтық заттар, атап айтсақ табиғи иммуноглобулиндер (опсониндер), лизоцим, бетализиндер, комплемент, пропердин, лактоферрин, интерферон табылады. / Естественные барьеры против внедрения инфекционных агентов организм животных кожа, слизистая оболочка ротовой полости и дыхательных путей как лизоцим А иммуноглобулины, бактериоцидность слюны осуществляется за счет лизоцима, амилазы, фосфотазы и других ферментов Гуморальный факторы естественной резистентности является находящейся тканях и биологических жидкостях, а именно иммуноглобулины (опсонины), лизоцим, бетализины, комплемент, пропердин, лактоферрин, интерферон.</p> <p>Қысқаша сипаттамасы/Краткое описание: Бұл пән жануарлар ағзасына жұқпалы агенттер енгізуге қарсы табиғи кедергілерді, тері, ауыз қуысының шырышты қабығын және тыныс алу жолдарын лизоцим, иммуноглобулиндер сияқты зерттейді. Бұл пәнді оқу сілекей бактерицидті туралы түсінік береді бұл пән иммуноглобулиндер (опсониндер), лизоцим, бетализиндер, комплемент, пропердин, лактоферрин, интерферон болып табылатын табиғи резистенттіліктің гуморалдық факторлары туралы түсінік береді./ Данная дисциплина изучает Естественные барьеры против внедрения инфекционных агентов организм животных кожа, слизистая оболочка ротовой полости и дыхательных путей как лизоцим, иммуноглобулины. Изучение данной дисциплины дает понятие о бактериоцидности слюны Данный предмет дает представление о гуморальных факторах естественной резистентности, представителями которых является иммуноглобулины (опсонины), лизоцим, бетализины, комплемент, пропердин, лактоферрин, интерферон.</p> <p>Пререквизиттер/Пререквизиты: Жануарлар физиологиясы және биохимиясы / Физиология и биохимия животных</p> <p>Постреквизиттер/ Постреквизиты: Індеттану және жануарлардың жұқпалы аурулары / эпизоотология и инфекционные болезни животных</p>
II ТК/КВ	5	<p>I. Пәннің аталуы/ Наименование дисциплины: Ветеринариялық заңдылықтар / Ветеринарное законодательство</p> <p>Пәннің мақсаты және міндеті/ Цель и задачи дисциплины: Ветеринариялық заңдылық пәнінің ғылым ретінде мәселелік мазмұнын айқындау, оның ғылыми және тәсілдік деңгейін сипаттау, Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес қабылданған нормативтік құқықтық актілерге орай, олардың халық шаруашылығында қолданылуы мен даму жолдарын көрсету. / определение содержания курса ветеринарное законодательство; охарактеризовать научный и методический уровень в соответствие с законодательством РК, а также его применение и развитие в народном хозяйстве.</p> <p>Білуі тиіс/Должен знать: ҚР «Ветеринария туралы» заңының құрылымымен мазмұнын; ветеринария саласындағы нормативтік құқықтық актілерді және оларды қолдану тәртібін; ветеринария саласындағы негізгі ережелерді реттеуді. / содержание закона РК «О ветеринарии»; порядок применения нормативно-правовой документации в области ветеринарии; упорядочение основных правил применяемые в ветеринарии.</p> <p>Біліктілігі болуы тиіс/Уметь: ҚР Ветеринария заңдылығымен жұмыс істей білу және берілген жұмыстарға акт толтыру. / работать с законом РК в области ветеринарии и заполнять акт на выполненные работы.</p> <p>Дағдыларды меңгеру тиіс/Иметь навыки: Ветеринариялық заңдылық және нормативтік құжаттарыды ғылым ретінде мәселелік мазмұнын айқындау, оның ғылыми және тәсілдік деңгейін сипаттау. / определения содержания с точки зрения науки ветеринарного закона и нормативных документов.</p> <p>Құзыретті болуы тиіс /Быть компетентным: ҚР-ның аумағын басқа</p>

мемлекеттерден жануарлардың жұқпалы және экзотикалық ауруларының әкелінуі мен таралуынан қорғауда, жануарлардан алынатын өнімдер мен шикізатты дайындауды (союды), сактауды, қайта өңдеуді бақылауында өз білімдерін көрсете білуі керек / демонстрирует знания в области охраны территории РК от заноса и распространения заразных и экзотических болезней животных из других государств, контроль и надзор на объектах производства, осуществляющих заготовку (убой), хранение, переработку и реализацию животных

Пәннің қысқаша мазмұны/Краткое содержание дисциплины: Ветеринария мәселелері бойынша заңдылық. Ветеринария ісінің заңдылық реттілігінің негіздері. ҚР-ң «Ветеринария туралы» заңы және оның мақсаты мен маңыздылығы. Мемлекеттік ветеринариялық бақылау туралы ереже. Ауыл шаруашылық жануарларын бірдейлендіру туралы ереже. Диагностикалық зерттеулерді жүргізу қағидасы. Базарларда ветеринариялық-санитариялық сараптауды жүргізу ережесі. / Законодательство в области ветеринарии. Законодательные основы ветеринарного дела. Цели и задачи закона РК «О ветеринарии». Нормы государственного ветеринарного надзора. Нормы идентификации сельскохозяйственных животных. Нормы проведения диагностических исследований. Нормы проведения ветеринарно-санитарной экспертизы на рынке.

Қысқаша сипаттамасы/Краткое описание: Бұл пәнді оқу ветеринария саласында заңнама туралы түсінік береді. Мал дәрігерлік істің заңнамалық негіздері. ҚР "Ветеринария туралы" Заңының мақсаты мен міндеттері. Мемлекеттік ветеринариялық қадағалау нормалары. Ауыл шаруашылығы жануарларын бірдейлендіру нормалары. Диагностикалық зерттеулер жүргізу нормалары. Базарда ветеринариялық-санитариялық сараптама жүргізу нормалары туралы түсінік береді./ Изучение данной дисциплины дает представление о Законодательство в области ветеринарии. Законодательные основы ветеринарного дела. Цели и задачи закона РК «О ветеринарии». Нормы государственного ветеринарного надзора. Нормы идентификации сельскохозяйственных животных. Нормы проведения диагностических исследований. Нормы проведения ветеринарно-санитарной экспертизы на рынке.

Пререквизиттер/Пререквизиты: Жануарлар физиологиясы және биохимиясы / Физиология и биохимия животных

Постреквизиттер/ Постреквизиты: Шекара мен көліктегі ветеринариялық санитариялық бақылау / Ветеринарно-санитарный контроль на границе и транспорте

2.Пәннің аталуы/ Наименование дисциплины: Ветеринариядағы нормативтік құжаттар / Нормативная документация в ветеринарии

Пәннің мақсаты және міндеті/ Цель и задачи дисциплины: Ауруларды, этиологияны және патогенезін зерттеу кезінде әдістемелік қарастыру. / рассмотрение методологических подходов при изучении болезни, этиологии и патогенеза, методологических подходов при изучении основных патологических изменений и воспалений.

Білуі тиіс/Должен знать: ауруларды зерттеу, жануарларды тексеру кезінде әдістеме түрлерін таңдау; жұқпалы емес және жұқпалы ауруларды зерттеуге әдістеме түрлерін таңдау; ғылыми зерттеу әдістерін; ғылыми құжаттарды дұрыс құрастыра білу тиіс / методологические подходы при изучении болезни, обследовании животных, методологические подходы изучения незаразных и заразных болезней; методику научных исследований; - правила составления научной документации.

Біліктілігі болуы тиіс/Уметь: ауруды және оның себептерін анықтай білу; жануарларға зерттеу жүргізу / распознавать болезни, её причины, проводить обследования животных.

Дағдыларды меңгеру тиіс/Иметь навыки: тәжірибие және ғылыми зерттеулерді орындаудың негізгі кезеңдерін ажырата білу; МЕМСТ бойынша жоспар құрастыру және дипломдық жұмысты рәсімдей білу тиіс / различать основные этапы выполнения научных исследований и эксперимента; составить план и оформления дипломной работы по ГОСТУ.

Құзыретті болуы тиіс /Быть компетентным: ветеринария саласында әдістемелік және ғылыми құжаттама бойынша үлкен құзреттілікті талап етеді / в области методологии и научных документациях в ветеринарии.

Пәннің қысқаша мазмұны/Краткое содержание дисциплины: Жануарларға клиникалық тексеру жүргізудің әдістері. Ветеринария ғылымының негізгі жетістіктері. Заманауи Қазақстандағы ветеринария және ветеринариялық ғылымы, оның мәселесі, оны шешу жолдары, даму перспективасы. Ғылыми зерттеулердің нәтижелерін және ғылыми-техникалық құжаттардың, алдын ала патенттердің және патенттерді құрастырудың реті. Ғылыми- зерттеу жұмысы, жобасы, жоспар, бағдарлама құрастыру реті және ғылыми есептерді МЕМСТ 7.32.2001 бойынша орындау. Тәжірибелік зерттеудің әдістері. Ғылыми есептер құрастырудың реті. Бағдарлама жоспары, өлшейтін құралдарға негіздеме, тәжірибе

		<p>жүргізу, тәжірибе нәтижесін талдау және өңдеу. Жануарларға тәжірибе жүргізудің жалпы әдістемелік критеріі. Нәтижесін өңдеуге арналған биологиялық материалдың ерекшелігі / Методика проведения клинического обследования животных. Основные методы изучения незаразных болезней, болезней органов дыхания и пищеварения. Основные методы изучения инфекции, мер профилактики. Основные методы изучения паразитарных заболеваний. Выдающиеся ученые и основные достижения ветеринарной науки. Ветеринария и ветеринарная наука в современном Казахстане, ее проблемы, пути решения, перспективы развития. Методология экспериментальных исследований. Порядок оформления научных отчетов. План-программа, обоснование средств измерения, проведение эксперимента, обработка и анализ экспериментальных данных. Общие методические критерии постановки опытов на животных. Особенности биологического материала для обработки данных.</p> <p>Қысқаша сипаттамасы/Краткое описание: Ауру, этиология және патогенезді зерттеу кезінде әдіснамалық тәсілдерді, негізгі патологиялық өзгерістер мен қабыну, жануарларды тексеру кезінде әдіснамалық тәсілдерді, жұқпалы және жұқпалы емес ауруларды зерттеудің әдіснамалық тәсілдерін, ғылыми зерттеу әдістерін және ғылыми құжаттаманы жасау ережелерін қарастыру./ Рассмотрение методологических подходов при изучении болезни, этиологии и патогенеза, методологических подходов при изучении основных патологических изменений и воспалений, обследовании животных, методологических подходов изучения незаразных и заразных болезней, методик научных исследований и правил составления научной документации.</p> <p>Пререквизиттер/Пререквизиты: Жануарлар физиологиясы және биохимиясы/ Физиология и биохимия животных</p> <p>Постреквизиттер/ Постреквизиты: Шекара мен көліктегі ветеринариялық санитариялық бақылау / Ветеринарно-санитарный контроль на границе и транспорте</p>
12. ТК/КВ	5	<p>1.Пәннің аталуы/ Наименование дисциплины: Ветеринариялық кәсіпкерлік / Ветеринарное предпринимательство</p> <p>Пәннің максаты және міндеті/ Цель и задачи дисциплины: ветеринариялық ұйымының заңды-нормативті құжаттармен танысу, ақылы ветеринариялық ұйымдардың функциялары, ветеринариялық, ұйымдастырушылық және қаржылық құжаттарды дайындау. / ознакомление с действующими законодательно-нормативными документами по организации ветеринарного предпринимательства, методику подготовки ветеринарных, организационных и финансовых документов.</p> <p>Білуі тиіс/Должен знать: ветеринариялық кәсіпкерлік аймағында іс жүргізу және менеджмент, маркетинг, салық төлеу, қаржыландыру, бағалау ветеринариялық кәсіпкерлікті ұйымдастырудың формаларын, ветеринариялық кәсіпкерлікті қалыптастыру заңдылықтарын білуі керек. / законодательное регулирование ветеринарного предпринимательств, формы организации ветеринарного предпринимательства, ценообразование, финансирование, налогообложение, маркетинг, менеджмент и делопроизводство в сфере ветеринарного предпринимательства.</p> <p>Біліктілігі болуы тиіс/Уметь: сапа мен баға қатынасын, тұтынушылардың тауарға талаптарын анықтау; бөлу арналарын таңдау; бағытталған тауар саясатын жүргізу; баға саясатын анықтау. / определять требования потребителей к товару, соотношения его цены и качества; выбирать каналы распределения; проводить целенаправленную товарную политику; определять ценовую политику.</p> <p>Дағдыларды меңгеру тиіс/Иметь навыки: өңдеу әртүрлі шаруашылық саласындағы ветеринариялық қызметті ұйымдастыру. / организации ветеринарной деятельности в различных отраслях производства.</p> <p>Құзыретті болуы тиіс /Быть компетентным: Ветеринариялық шаруашылық жағдайларын және коммуникация жүйесіндегі тауарлардың жылжуын үйлестіру сұрақтарына. / в вопросе создания системы коммуникаций по продвижению товаров и услуг ветеринарной деятельности.</p> <p>Пәннің қысқаша мазмұны/Краткое содержание дисциплины: Еркін кәсіпкерлік бастамасында ауылшаруашылық өнімдерін жекешеліндіру және өңдеу әртүрлі шаруашылық саласындағы ветеринариялық қызметті ұйымдастыру. Ветеринариялық кәсіпкерліктегі шаруашылық байланыстарды ұйымдастыру. Ветеринариялық өнімдерді сату және қамтамасыз етуді ұйымдастыру және жоспарлау. Ветеринариядағы өнімдерді ұйымдастыру, сатып алуды ұйымдастырудың ерекшеліктері. / Организация ветеринарной деятельности в различных отраслях производства, переработки и реализации продуктов животноводства на началах свободного предпринимательства. Организация хозяйственных связей в ветеринарном предпринимательстве. Планирование и организация снабжения и сбыта ветеринарных продуктов. Особенности организации закупок, организация товароснабжения в ветеринарии.</p> <p>Қысқаша сипаттамасы/Краткое описание: Ветеринариялық кәсіпкерлікті ұйымдастыру бойынша қолданыстағы заңнамалық-нормативтік құжаттармен танысу.</p>

		<p>ветеринариялық, ұйымдастырушылық және қаржылық құжаттарды дайындау әдістемесі. Тұтынушылардың тауарға қойылатын талаптарын, оның бағасы мен сапасының арақатынасын анықтау, бөлу арналарын таңдау, мақсатты тауар саясатын жүргізу, баға саясатын айқындау./ Ознакомление с действующими законодательно - нормативными документами по организации ветеринарного предпринимательства, методику подготовки ветеринарных, организационных и финансовых документов. Определять требования потребителей к товару, соотношения его цены и качества, выбирать каналы распределения, проводить целенаправленную товарную политику, определять ценовую политику.</p> <p>Пререквизиттер/Пререквизиты: Құқық негіздері / Основы права, Экономикалық теория негіздері / Основы экономической теории</p> <p>Постреквизиттер/ Постреквизиты: Ветеринариядағы менеджмент / Менеджмент в ветеринарии</p> <p>2.Пәннің аталуы/ Наименование дисциплины: Кәсіпкерлік негіздері / Основы предпринимательства</p> <p>Пәннің максаты және міндеті/ Цель и задачи дисциплины: қазіргі уақытта кәсіпкерлікте қолданылатын құқықтық-нормативтік құжаттармен танысу, кәсіпкерлікті жүргізу сұрақтарды қарастыру / является ознакомление с действующими законодательно-нормативными документами по организации предпринимательства, рассмотреть вопросы осуществления предпринимательства.</p> <p>Білуі тиіс/Должен знать: кәсіпкерлік аймағында іс жүргізу және менеджмент, маркетинг, салық төлеу, қаржыландыру, бағалау кәсіпкерлікті ұйымдастырудың формаларын, кәсіпкерлікті қалыптастыру заңдылықтарын білуі керек. / законодательное регулирование предпринимательств, формы организации предпринимательства, ценообразование, финансирование, налогообложение, маркетинг, менеджмент и делопроизводство в сфере предпринимательства.</p> <p>Біліктілігі болуы тиіс/Уметь: сапа мен баға қатынасын, тұтынушылардың тауарға талаптарын анықтау; бөлу арналарын таңдау; бағытталған тауар саясатын жүргізу; баға саясатын анықтау. / определять требования потребителей к товару, соотношения его цены и качества; выбирать каналы распределения; проводить целенаправленную товарную политику; определять ценовую политику.</p> <p>Дағдыларды меңгеру тиіс/Иметь навыки: өңдеу әртүрлі шаруашылық саласындағы қызметті ұйымдастыру. / организации деятельности в различных отраслях производства.</p> <p>Құзыретті болуы тиіс /Быть компетентным: Шаруашылық жағдайларын және коммуникация жүйесіндегі тауарлардың жылжуын үйлестіру сұрақтарына. / в вопросе создания системы коммуникаций по продвижению товаров и услуг деятельности.</p> <p>Пәннің қысқаша мазмұны/Краткое содержание дисциплины: Еркін кәсіпкерлік бастамасында жекешелендіру және әртүрлі шаруашылық саласындағы қызметті ұйымдастыру. Кәсіпкерліктегі шаруашылық байланыстарды ұйымдастыру. / Организация деятельности в различных отраслях производства, переработки и реализации продуктов животноводства на началах свободного предпринимательства. Организация хозяйственных связей в предпринимательстве. Планирование и организация снабжения и сбыта продуктов животноводства. Особенности организации закупок, организация товароснабжения в ветеринарии.</p> <p>Қысқаша сипаттамасы/Краткое описание: Кәсіпкерлікті ұйымдастыру бойынша қолданыстағы заңнамалық-нормативтік құжаттармен танысу, кәсіпкерлікті жүзеге асыру мәселелерін қарастыру. Тұтынушылардың тауарға қойылатын талаптарын, оның бағасы мен сапасының арақатынасын анықтау, бөлу арналарын таңдау, мақсатты тауар саясатын жүргізу, баға саясатын айқындау./ Ознакомление с действующими законодательно-нормативными документами по организации предпринимательства, рассмотреть вопросы осуществления предпринимательства. Определять требования потребителей к товару, соотношения его цены и качества, выбирать каналы распределения, проводить целенаправленную товарную политику, определять ценовую политику.</p> <p>Пререквизиттер/Пререквизиты: Құқық негіздері/Основы права, Экономикалық теория негіздері/ Основы экономической теории</p> <p>Постреквизиттер/ Постреквизиты: Ветеринариядағы менеджмент / Менеджмент в ветеринарии</p>
13. ТК/КВ	5	<p>1.Пәннің аталуы/ Наименование дисциплины: Ауыл шаруашылық өнімдерінің стандарттау және сертификаттау негіздері / Основы стандартизации и сертификации сельскохозяйственной продукции</p> <p>Пәннің максаты және міндеті/ Цель и задачи дисциплины: Студенттерді теоретикалық және практикалық сұрақтар бойынша қажеттідейде қамтамасыздандыру. Стандарттау және сертификаттаудың қазіргі жағдайымен танысу, стандарттаудың жұмысымен танысу, шығарылатын және әкеленетін өнімдер</p>

сапасын жоғарлату үшін сертификаттаудың ролі. / Обеспечить необходимый уровень подготовки студентов по теоретическим и практическим вопросам. Изучить современное состояние развития стандартизации и сертификации, организацию деятельности по стандартизации, роль сертификации в повышении качества выпускаемой и ввозимой продукции.

Білуі тиіс/Должен знать: осы саладағы ұғымдарды, анықтамаларды, терминологияларды; «техникалық реттеу туралы», «тұтынушылар құқығын қорғау туралы» заңдардың негізгі ережелерін; сәйкестілігін растау органдарының, сынама анализерханалардың құрылымдарын; стандарттау бойынша нормативтік құжаттардың міндетті талаптарының стандарттау мемлекеттік қадағалау жүйесін, стандарттарды құру технологиясын, өнімдер мен қызмет түрлерінің сәйкестігін анықтау тәртібін білулері керек. / определения, понятия и терминологию данной отрасли; основные понятия законодательства «о техническом регулировании», «о защите прав потребителей»; организацию работы органов подтверждения качества и измерительных лабораторий; государственная система контроля за соблюдением нормативной документации по стандартизации, технология составления стандарта, определение идентичности продукции и видов оказания услуг.

Біліктілігі болуы тиіс/Уметь: барлық нормативтік құжат түрлерін дұрыс толтыра білу; стандарттарды құру ережелерін өткізу; стандарттау бойынша ақпараттық базаларды пайдалана білу; сәйкестілікті растау жұмыстары кезінде өнімдер мен үдерістердің сапасын бақылау әдістерін қолдану; өнімдер сапасын сараптау жұмыстарын өткізу; өнімдерді идентификациялауды өткізу; штрихтік кодтауды, сәйкесу белгілерін, өзге мемлекеттердің классификаторларын дұрыс танып алу. / правильно заполнять все виды нормативных документов; правила составления стандарта; уметь пользоваться информационной базой по стандартизации; правильно и теоретически грамотно идентифицировать животноводческую продукцию; умения применять и обращаться с нормативной документацией, руководствоваться ими при решении вопросов возникающих при стандартизации и подтверждении соответствия; штриховое кодирование, правильно читать классификатор других стран.

Дағдыларды меңгеру тиіс/Иметь навыки: тағам өнімдерінің қауіпсіздігін бағалау, стандарттау, сәйкестілігін анықтау кезінде туындалған мәселелердің шешімін табу мақсатында нормативтік құжаттармен жұмыс жасай білу / обеспечении безопасности жизнедеятельности и конкурентоспособности продукции; умение применять и обращаться с нормативной документацией.

Құзыретті болуы тиіс /Быть компетентным: Стандарттау және сертификаттау нысандарының қауіпсіздігін санитариялық тұрғыдан бағалай алу / В оценке санитарной безопасности объектов стандартизации и сертификации.

Пәннің қысқаша мазмұны/Краткое содержание дисциплины: Кіріспе. Ауыл шаруашылығында стандарттау ғылымының даму және жетілу жолдары. Стандарттаудың негізгі мақсаты, міндеттері, ұғымдары және қағидалары. Стандарттау тәсілдері. Қазақстан Республикасының мемлекеттік стандарттау жүйесі. Стандарттау саласының нормативтік құжаттары. Халықаралық стандарттау. Өсімдік өнімдерін стандарттау. Сүт өнімдерін стандарттау және сертификаттау. Ет өнімдерін стандарттау және сертификаттау. /Введение. Этапы развития и становления науки стандартизации в сельскохозяйственном производстве. Основные понятия, цели, задачи и принципы стандартизации. Методы стандартизации. Государственная система стандартизации Республики Казахстан. Нормативные документы по стандартизации. Международная стандартизация. Стандартизация продукции растениеводства. Стандартизация и сертификация молочной продукции. Стандартизация и сертификация мясной продукции.

Қысқаша сипаттамасы/Краткое описание: Нақты өсімдік және жануар шаруашылығы өнімдерінің сапасын дұрыс бағалауға мүмкіндік беретін білім мен іскерлікті қалыптастыруға арналған. Студенттердің стандарттау және сертификаттау, өсімдік және жануар шаруашылығы өнімдерінің тұтынушылық қасиеттері, сапаны нормалау саласында теориялық білім алуы; Стандарттармен және басқа да нормативтік құжаттармен жұмыс істеу дағдысы мен дағдысын қалыптастыру, өнім сапасына сараптамалық баға беруді үйренеді. / Дисциплина предназначена для формирования знаний и умений, способствующих правильной оценке качества продукции растениеводства и животноводства в условиях конкретных хозяйств. Приобретение студентами теоретических знаний в области стандартизации и сертификации, потребительских свойств продукции растениеводства и животноводства продукции, нормирования качества; формирование умений и навыков работы со стандартами и другими нормативными документами, проведение экспертной оценки качества продукции.

Пререквизиттер/Пререквизиты: Мал шаруашылық өнімдерін ветеринариялық санитариялық сараптау / Ветеринарно-санитарная экспертиза продуктов животноводства.

		<p>Постреквизиттер/ Постреквизиты: Өндірістік тәжірибе /производственная практика</p> <p>2. Пәннің аталуы/ Наименование дисциплины: Тауартану және өнімдерді таңбалау / Товароведение и маркирование продукции</p> <p>Пәннің максаты және міндеті/ Цель и задачи дисциплины: Тауартану негіздерін білу, тауардың қасиеттерін дұрыс бағалау және анықтау, өнімнің тұтынушылық қасиетінің құндылығымен және олардың сапасын жақсарту жолдарымен танысу / изучение основ товароведения, правильного определения и оценкитоварных свойств, широкое изучение ценных потребительских свойств продукции, увеличение их ресурсов и улучшения их качества.</p> <p>Білуі тиіс/Должен знать: Тауарлар қасиеттерін дұрыс бағалауды негізгі ережелері, олардың сипаттамасы және маркировкасы./ основные положения правильной оценки товарных свойств, их характеристику и маркировку.</p> <p>Біліктілігі болуы тиіс/Уметь: Стандарт талаптарына сай өнімді бағалау, өнімді кез-келген түрінде бағалау білу / оценивать продукцию согласно требований стандартов, полностью владеть умением оценивать продукцию в любом виде.</p> <p>Дағдыларды меңгеру тиіс/Иметь навыки: Маңызды қасиеттер бойынша, нарықтық бағаны анықтау үшін тауарлық бағалау жүргізу / проведения товарной оценки поважнейшим свойствам продукции, которые обуславливают соответствующую рыночную цену.</p> <p>Құзыретті болуы тиіс /Быть компетентным: Тауарлық қасиеттерін бағалауда және өнімдерді жоғарылатуға/ в оценке товарных свойств и увеличение их ресурсов.</p> <p>Пәннің қысқаша мазмұны/Краткое содержание дисциплины: Еліміздің қазіргі нарық экономикасының өтпелі жағдайында халықаралық және ішкі саудада жоғары сұранысы бар өнімдерді, тауарларды өндірудің маңызы өте жоғары. Осы өнімдерді өндіру үшін, шикі зат сапасы стандарт және басқада нормативтік-құқықтық құжаттардың талаптарына сәйкес болу керек. Сондай-ақ, сауда өнімдердің маңызды тауарлық қасиеттерін анықтау үшін ақылау талаптарын қатан орындауды қажет етеді. / В современных условиях становления рыночной экономики в стране, особо важное значение имеет производство конкурентноспособных товаров, пользующихся спросом на внутреннем и международных рынках. Кроме того, рынок требует соблюдения условий товарной оценки по важнейшим свойствам продукции, которые обуславливают соответствующую рыночную цену.</p> <p>Қысқаша сипаттамасы/Краткое описание: Тауартану негіздерін зерттеу, тауарлық қасиеттерді дұрыс анықтау және бағалау, өнімнің құнды тұтынушылық қасиеттерін кеңінен зерттеу, олардың ресурстарын арттыру және олардың сапасын жақсарту. Стандартты талаптарға сәйкес өнімді бағалау, өнімді кез келген түрде бағалай білу./ Изучение основ товароведения, правильного определения и оценки товарных свойств, широкое изучение ценных потребительских свойств продукции, увеличение их ресурсов и улучшения их качества. Оценивать продукцию согласно требований стандартов, полностью владеть умением оценивать продукцию в любом виде.</p> <p>Пререквизиттер/Пререквизиты: Мал шаруашылық өнімдерін ветеринариялық санитариялық сараптау / Ветеринарно-санитарная экспертиза продуктов животноводства. Ет-сүт өнімдерінің технологиясы, гигиенасы, санитариясы және ветеринариялық санитариялық сараптау / Технология, гигиена, санитария и ветеринарно-санитарная экспертиза мясо-молочных продуктов</p> <p>Постреквизиттер/ Постреквизиты: Өндірістік тәжірибе / производственная практика</p>
14. ТК/КВ	5	<p>1.Пәннің аталуы/ Наименование дисциплины: Ветеринариядағы биопрепараттар / Биопрепараты в ветеринарии</p> <p>Пәннің максаты және міндеті/ Цель и задачи дисциплины: Жануарлардың ауруларға қарсы күрес шараларын, алдын алу, емдеу үшін биопрепараттармен танысу, вакциналарды өндіру, сақтау, тасымалдауды түсіндіру / изучение биопрепаратов, которая формирует мировоззрение будущих специалистов животноводства и играют большую роль в практической деятельности при приготовлении вакцин, хранение, транспортировке сырья, профилактике заболеваний животных.</p> <p>Білуі тиіс/Должен знать: ветеринариялық санитариялық сараптау нысандарынан санитариялық өңдеудің нәтижесін бақылауға сынама алу тәртібін; вакцина, сарысу, аллерген, витаминдік, стимулдеуші препараттар, т.б танысу; аталған препараттарды бағалауды; қоршаған ортаны қорғау мәселері / порядок взятие проб для ветеринарно-санитарной экспертизы; ознакомление с вакцинами, аллергенами, витаминами, стимулирующими препаратами; оценка препаратов; проблемы защиты окружающей среды.</p> <p>Біліктілігі болуы тиіс/Уметь: жұқпалы және жұқпалы емес ауруларды анықтау, емдеу, алдын алу сауықтыру шараларының жоспарын жасау; жануарларға вакцина егу; зертханаға жіберу үшін патматериал алу; жұқпалы ауруларға бактериологиялық, вирусологиялық және серологиялық зерттеулер жүргізу; дезинфекция және</p>

дератизация шараларын іске асыруда биологиялық препараттарды пайдалану / диагностировать, лечить, проводить профилактические мероприятия заразных и незаразных болезней животных; вакцинация животных; взятие патматериала для лабораторных исследований; проводить бактериологические, вирусологические и серологические исследования заразных болезней животных; применение биологических препаратов при дезинфекции и дератизации.

Дағдыларды меңгеру тиіс/Иметь навыки: жануарлар мен құстардың улануы кезінде ветеринариялық көмек көрсетуді; арнайы зерттеулер жүргізуді; инфекциялық, инвазиялық аурулары кездескен кезде малдарды емдеу; малдарды, құстарды вакцинациялау және оны бақылау / оказание ветеринарной помощи при отравлении животных и птиц; выполнение специальных исследований; лечение животных при инфекционных и инвазионных заболеваниях; вакцинация животных и птиц.

Құзыретті болуы тиіс /Быть компетентным: ветеринариялық биопрепараттарды апробациялау, стандарттау және қадағалау / в вопросах апробации, стандартизации и контроля ветбиопрепаратов.

Пәннің қысқаша мазмұны/Краткое содержание дисциплины: Дәрілік заттар туралы ұғым. Дәрі және дәрілік заттардың әсер ету мәні. Дәрілік препараттардың негізгі топтары. Өртүрлі концентрациядағы дәрілердің әсер ету ерекшеліктері. Дәрі өндірудің негізгі әдістері мен технологиясы. Химиялық токсикоздар. Дәрілік заттардың енгізілуі және бөліну жолдары. Диагностикумдар: антигендер және аллергендер. Негізгі технологиялық процесстің мінездемесі. Ветбиопрепараттарды бақылаудың стандарттауы мен апробациясы. ҚР- дағы ветбиопрепараттарды қолдану және сақтау тәртібі / Классификация ветеринарных препаратов. Ветеринарно-биологические препараты и вакцины, гипериммунные сыворотки, диагностикумы, анатоксины и др. Вакцины: виды, характеристика, цель применения, основы технологии производства. Гипериммунные сыворотки: цель использования, технологии производства. Диагностикумы: антигены и аллергены. Характеристика и назначение и основы технологии производства. Апробация стандартизация и контроль ветбиопрепаратов. Порядок применения и хранения ветбиопрепаратов в Республике Казахстан.

Қысқаша сипаттамасы/Краткое описание: Болашақ мал шаруашылығы мамандарының дүниетанымын қалыптастыратын және вакциналарды дайындау; шикізатты сақтау, тасымалдау, жануарлар ауруларының алдын алу кезінде практикалық қызметте үлкен рөл атқаратын биопрепараттарды зерттейді. Бұл пәнді оқу жануарлардың жұқпалы және жұқпалы емес аурулары кезінде алдын алу іс-шараларын жүргізу, диагностикалау, емдеу, зертханалық зерттеулер үшін патматериалдарды алу туралы заманауи түсінік береді./ Изучение биопрепаратов, которая формирует мировоззрение будущих специалистов животноводства и играют большую роль в практической деятельности при приготовлении вакцин, хранение, транспортировке сырья, профилактике заболеваний животных. Изучение данной дисциплины дает современное представление о диагностике, лечении, проведение профилактические мероприятия при заразных и незаразных болезнях животных, вакцинация животных, взятие патматериала для лабораторных исследований.

Пререквизиттер/Пререквизиты: Жануарлар физиологиясы және биохимиясы /Физиология и биохимия животных

Постреквизиттер/ Постреквизиты: Фармакология, токсикология және токсикологиялық талдау / Фармакология, токсикология, токсикологический анализ

2. Пәннің аталуы/ Наименование дисциплины: Ветеринариялық фармакогнозия / Ветеринарная фармакогнозия

Пәннің мақсаты және міндеті/ Цель и задачи дисциплины: Тәжірибелік ветеринария саласында ауырған малдарды емдеу үшін дәрілік өсімдіктермен танысу, жинау, сақтау, тасымалдауды түсіндіру, оларды қолдану үшін теориялық және практикалық дағдыны оқыту. Ауру жануарлардың фармакотерапиясында дәрігерлік ой-өрісті кеңейту./Ознакомить с лекарственными растениями для лечения больных животных в практической области ветеринарии, объяснить их сбор, хранение, транспортировку, обучить теоретическим и практическим навыкам их применения. Расширение врачебного кругозора в фармакотерапии больных животных.

Білуі тиіс/Должен знать: Ауру жануарларды емдеу үшін ветеринариялық медицинада қолданылатын дәрілік өсімдіктердің арсеналын біледі./Знает арсенал лекарственных растений, применяемых в ветеринарной медицине для лечения больных животных.

Біліктілігі болуы тиіс/Уметь: Өртүрлі дәрілік түрлерді дайындау және сақтау үшін дәрілік өсімдік және жануарлар шикізатын дайындаудың технологиялық тәсілдерін қолдана алады/Умеет применять технологические приемы заготовки лекарственного растительного и животного сырья для хранения его и приготовления различных лекарственных форм

		<p>Дағдыларды меңгеру тиіс/Иметь навыки: Дәрілік шикізатты дұрыс дайындау дағдысы бар./Имеет навыки правильно заготавливать лекарственное сырье.</p> <p>Құзыретті болуы тиіс /Быть компетентным: Дәрілік өсімдік шикізаты, шикізатты сактау, практикалық ветеринариялық медицина үшін дәрілік нысандарды дайындау саласындағы базалық білімдерін көрсетеді. /Демонстрирует базовые знания в области лекарственного растительного сырья, сохранения сырья, приготовления лекарственных форм для практической ветеринарной медицины</p> <p>Пәннің қысқаша мазмұны/Краткое содержание дисциплины: Дәрілік өсімдіктер өсуінің ресурстық ареалын зерттеу. Дәрілік өсімдіктерді жинау, өсімдік дәрілік шикізаттан дәрілік нысандарды дайындау, оларды таңбалау, Буып-түю және сактау ережесі. Ғылыми-техникалық құжаттаманы (ФТК) есепке ала отырып дайындалатын өсімдік және жануарлардан алынатын дәрілік шикізатты және дәрілік нысандарды зерттеу. Колданыстағы бастамаларына сәйкес оларды тасымалдау және пайдалану./Изучение ресурсного ареала произрастания лекарственных растений. Правила сбора лекарственных растений, приготовления лекарственных форм из растительного лекарственного сырья, их маркировка, упаковка и хранение. Изучение лекарственного сырья растительного и животного происхождения и лекарственных форм,готавливаемых с учетом научно-технической документации (НТД). Транспортировка и использование в соответствии с их действующими началами.</p> <p>Қысқаша сипаттамасы/Краткое описание: Бұл пән ветеринариялық практикада колданылатын дәрілік қасиеті бар затты зерттейді. Өсімдік текті дәрілік шикізаттардың фармако-биологиялық және ветеринариялық максаттағы сипаттамасын түсінуге, олардың формаларын істеп көрсетудің ережелері мен әдіс-тәсілдерін үйретіп және оны жануарларға колданудағы дәрілік заттың организмге әсер етуін бағалауды оқытады.Пән ветеринар дәрігері мамандығын қалыптастырудағы терапевтикалық білім беретін пән болып есептеледі./Данная дисциплина изучает вещество, обладающее лекарственными свойствами, используемое в ветеринарной практике. Научить понимать характеристику лекарственного сырья растительного происхождения в фармако-биологическом и ветеринарном назначения, правилам и методам разработки их форм и оценивать влияние лекарственного средства на организм при его применении на животных. Дисциплина является дисциплиной терапевтического образования в формировании специальности ветеринарный врач.</p> <p>Пререквизиттер/Пререквизиты: «Физиология и биохимия животных 2»</p> <p>Постреквизиттер/ Постреквизиты: «Ветеринарная санитарная паразитология», «Эпизоотология и инфекционные болезни животных»</p>
15 ТК/КВ	6	<p>1.Пәннің аталуы/ Наименование дисциплины: Мал өнімдерінің шикізаттарын ветеринариялық санитариялық сараптау / Ветеринарно-санитарная экспертиза сырья животного происхождения</p> <p>Пәннің максаты және міндеті/ Цель и задачи дисциплины: тұрғындарды зооантропоноздық аурулардан сақтандыру үшін эксперттік, ұйымдастыру-басқару және зерттеу жайында дайындау. / дать представление об экспертной, организационно-управленческой и исследовательской деятельности в области охраны населения от зооантропонозных болезней.</p> <p>Білуі тиіс/Должен знать: ветеринариялық-санитариялық сараптау арқылы ішкі құрылыс бездерін, тері-былғары, ішек шикізаты, кан және мал өнімдерінен өңделген азықтарды негізгі технология арқылы өндіру жайында теориялық білімді./ знает теоретические предпосылки, позволяющие квалифицированно проводить ветсанэкспертизу желез внутренней секреции, органопрепаратов, кожевенно-мехового и кишечного сырья, крови и кормов животного происхождения</p> <p>Біліктілігі болуы тиіс/Уметь: мал шикізатын өңдеу кезінде ветеринариялық-санитариялық бақылауды ұйымдастыру, мал соятын орында тері-ішек шикізаттарын дайындау, ветеринариялық шаралар жүргізу / умеет организовать ветеринарно-санитарный надзор при производстве животного сырья, проводить ветеринарные мероприятия при заготовке шкуро-кишечного сырья в местах убоя животных.</p> <p>Дағдыларды менгеру тиіс/Иметь навыки: органолептикалық, гистологиялық зерттеу әдістері арқылы мал шикізаттарын қабылдау және тексеру кезінде ақаулармен патологиялық процесстерді анықтай білу./ Имеет навыки органолептических, гистологических методов исследований, осмотра животного сырья для выявления пороков и патологическо-анатомических процессов</p> <p>Құзыретті болуы тиіс /Быть компетентным: ветеринариялық санитариялық дәрігер дені сау және ауру малдан алынған мал шикізатын сараптау жүргізуден алған білімін көрсетеді / Демонстрирует знания экспертизы всей продукции животноводства, получаемой как от здоровых, так и от части больных животных.</p> <p>Пәннің қысқаша мазмұны/Краткое содержание дисциплины: Қанды жинау және өңдеу барысында қойылатын ветеринариялық санитариялық талаптар. Әр түлік мал ішектерінің тауарлық сипаттамасы және жіктелуі. Эндокриндік шикізаттарды ветеринариялық санитариялық сараптау. Тері шикізатының негізгі түрлері. Теріні</p>

сыпыру. Конфискаты техникалық қайта өңдеу. Мал азығын дайындау./ Ветеринарно санитарные требования к сбору крови. Классификация и товарная характеристика кишок отдельных видов животных. ВСЭ эндокринно ферментного сырья и требования первичной обработки. Основные виды кожевенного сырья. Техническая утилизация конфискатов. Производство животных кормов.

Қысқаша сипаттамасы/Краткое описание: Бұл пән жануардан алынатын шикізаттарға ветеринариялық сараптауды білікті жүргізуге мүмкіндік беретін теориялық алғышарттарды, эндокринді ферментті шикізат және бастапқы өңдеу талаптарын оқытады. Тері шикізатының негізгі түрлері саласында, конфискаттарды техникалық кәдеге жарату. Жануар тектес азығын өндіру туралы студенттердің теориялық білім алуы. Данная дисциплина изучает теоретические предпосылки, позволяющие квалифицированно проводить ветсанэкспертизу сырья животного происхождения. Изучение данной дисциплины дает понятие о классификация и товарная характеристика кишок отдельных видов животных, эндокринно ферментного сырья и требования первичной обработки. Приобретение студентами теоретических знаний в области основные виды кожевенного сырья, техническая утилизация конфискатов, производство кормов животного происхождения.

Пререквизиттер: «Мал өнімдерін ветеринариялық-санитариялық сараптау»

Постреквизиттер: Диплом алды практикасы

2. Пәннің аталуы/ Наименование дисциплины: Тұтыну қалдықтарын кәдеге жарату, өңдеу және көму / Утилизация, переработка и захоронение отходов потребления

Пәннің мақсаты және міндеті/ Цель и задачи дисциплины: Теориялық және кәсіби дайындықтың жоғары деңгейін қалыптастыру, өнеркәсіптік қалдықтарды кәдеге жаратудың жалпы концепциялары мен әдіснамалық мәселелерін білу, химияның негізгі бөлімдерін терең түсіну және алынған білімді зерттеу және қолданбалы міндеттерді шешу үшін қолдана білу /Формирование высокого уровня теоретической и профессиональной подготовки, знаний общих концепций и методологических вопросов утилизации промышленных отходов, глубокого понимания основных разделов химии и умения применять полученные знания для решения исследовательских и прикладных задач.

Білуі тиіс/Должен знать: тұтыну қалдықтарын кәдеге жаратудың қазіргі заманғы әдістерінің физика, химия және технологиясы негіздерін білу; пайда болатын тұтыну қалдықтарының физикалық-химиялық сипаттамаларын; тұтыну қалдықтарын бейтараптандыруда өтетін процестердің физика-химиялық негіздерін білу./знать основы физики, химии и технологии современных методов утилизации отходов потребления; физико-химические характеристики образующихся отходов потребления; физико-химические основы процессов протекающих при нейтрализации отходов потребления.

Біліктілігі болуы тиіс/Уметь: алған білімдерін нақты ғылыми - практикалық, өндірістік, педагогикалық, ақпараттық - іздеу, әдістемелік және басқа да міндеттерді шешу үшін қолдана білу; ғылыми-зерттеу және оқу - тәрбие жұмысын жоспарлау, ұйымдастыру және жүргізу./ уметь применять полученные знания для решения конкретных научно- практических, производственных, педагогических, информационно- поисковых, методических и других задач; планировать, организовывать и вести научно-исследовательскую и учебно-воспитательную работу.

Дағдыларды меңгеру тиіс/Иметь навыки: ғылыми-техникалық және ғылыми - әдістемелік ақпаратты іздеу және пайдалану тәсілдерін меңгеру./владеть приемами поиска и использования научно-технической и научно- методической информации.

Құзыретті болуы тиіс /Быть компетентным: өндіріс және тұтыну қалдықтарымен проблемаларды шешу жолдары саласында базалық білімдерін көрсетеді./демонстрирует базовые знания в области, пути решения проблем с отходами производства и потребления.

Пәннің қысқаша мазмұны/Краткое содержание дисциплины: Адам қызметінің нәтижесі ретінде қалдықтардың пайда болуы. Тарихи перспективада Қалдықтарды кәдеге жарату процестері. Қалдықтарды жіктеу және оларды кәдеге жарату процесіне негізгі тәсілдер. Қалдықтарды полигондық көму. Полигон құрылысы. Жерлеу орындарында ҚТҚ-ның ыдырауы. Сүзгішті жинау және залалсыздандыру. Биогаз өндіру және кәдеге жарату.

Қалалық жағдайда қатты тұрмыстық қалдықтарды жинау мен жоюды ұйымдастыру. Қатты тұрмыстық қалдықтарды өңдеу. Қайта өңдеу объектісі ретінде ҚТҚ сипаттамасы. ҚТҚ термиялық өңдеу. ҚТҚ термиялық өңдеу кезінде газ шығарындыларына әсер ететін әлеуетті қауіпті ингредиенттерді бағалау./возникновение отходов как результат деятельности человека. Процессы утилизации отходов в исторической перспективе. Классификация отходов основные подходы к процессу их утилизации. Полигонное захоронение отходов. Устройство полигона. Разложение ТБО в местах захоронения. Сбор и обезвреживание фильтрата.

		<p>Добыча и утилизация биогаза. Организация сбора и удаления твердых бытовых отходов в городских условиях. Переработка твердых бытовых отходов. Характеристика ТБО как объекта переработки. Термическая переработка ТБО. Оценка потенциально опасных ингредиентов, влияющих на газовые выбросы при термической переработке ТБО. Қысқаша сипаттамасы/Краткое описание:Бұл пән өнеркәсіптік және мал шаруашылық қалдықтарын кәдеге жаратудың жалпы концепциялары мен әдіснамалық мәселелерін, тарихи перспективада қалдықтарды жіктеу және кәдеге жарату процестерінің негізгі тәсілдерін үйретеді. Студенттерге қалдықтарды полигонды көму, конфискаттарды, жануарлардың өлекселерін техникалық кәдеге жарату және жануар тектес азықтарды (ет-сүйек, сүйек ұны) өндіру туралы теориялық білім береді/Данная дисциплина изучает знаний общих концепций и методологических вопросов утилизации промышленных а также животноводческих отходов Изучение данной дисциплины дает понятие возникновения отходов как результат деятельности человека. Процессы утилизации отходов в исторической перспективе. Классификация отходов основные подходы к процессу их утилизации. Полигонное захоронение отходов Приобретение студентами теоретических знаний в области техническая утилизация конфискатов, трупов животных производство кормов животного происхождения (мясо-костная, костная мука) Пререквизиттер/Пререквизиты: «Биология» (школьный курс). Постреквизиттер/ Постреквизиты: «Ветеринарная гигиена и санитария».</p>
Жиынтығы/ Итого	67	
Бейіндеуші пәндер циклі/ Цикл профилирующих дисциплин (ПД)		
1. Ветеринариялық санитариялық және азық-түлік қауіпсіздігі/ Ветеринарная санитарная и пищевая безопасность		
2. Ветеринариялық -санитариялық бақылау/ Ветеринарно-санитарный контроль		
№	академиялық кредиттерде/ в академических кредитах	Пән тізімі/ Перечень дисциплин
1	2	3
1 ТК/КВ	4	<p>1. Пәннің аталуы/ Наименование дисциплины: Тағамдық микробиологиясы / Пищевая микробиология Пәннің мақсаты және міндеті/ Цель и задачи дисциплины: тағамдарға микробиологиялық зерттеулерді жүргізумен танысу. / изучение проведения микробиологических исследований пищевых продуктов. Білуі тиіс/Должен знать: жалпы және өндірістік микробиология мен тағам өндірісі микробиологиясының негізін; тағам өнімдерін өндірудің санитарлы-микробиологиялық аспектісін; зиянкес микробтарды бөліп алу және анықтаудың дәстүрлі әдістерін; микробтардың тағамдарды бұзудан қорғау әдістерін; тағамдарға микроорганизмдердің жұғуы және олармен күрес жолдарын. / основы общей и промышленной микробиологии и микробиологии пищевых производств; санитарно-микробиологические аспекты производства продуктов питания; традиционные и новые методы выявления и идентификации микроорганизмов-вредителей; методы предохранения продуктов от микробной порчи, пути обсеменения микроорганизмов пищевых продуктов и меры борьбы с ними. Біліктілігі болуы тиіс/Уметь: тағамдарға микробиологиялық зерттеулерді жүргізуді; әртүрлі тағамдардан микробтарды бөліп алуды және препарат даярлауды, микроорганизмдерді өсіруді, таза өсінділерді бөліп алып анықтауды. / проводить микробиологические исследование пищевых продуктов, готовить микробные препараты из различных пищевых продуктов, выделять чистую культуру и идентифицировать их. Дағдыларды меңгеру тиіс/Иметь навыки:микробиологиялық зерттеудің замануи әдістерін, микроорганизмдер қызметін. / современными методами микробиологических исследований, знаниями функций микроорганизмов и роли их в природе. Құзыретті болуы тиіс /Быть компетентным:тағам қауіпсіздігі, микроорганизмдер ролі туралы, систематикасы және физиологиясын және жұқпалы аурулар қоздырушыларын. / в вопросах пищевой безопасности, роли микроорганизмов, их морфологии, систематики и физиологии, возбудителей инфекционных болезней. Пәннің қысқаша мазмұны/Краткое содержание дисциплины: Тағамдық өнімдердің микрофлорасы: сүт және сүт өнімдерінің, ет және ет өнімдерінің, жұмыртқа және жұмыртқа өнімдерінің, балықтың, жемістер мен көккөністердің микрофлорасы, консерванттарды қолдану. Жұқпалы ауру қоздырғыштары. /</p>

	<p>Микрофлора пищевых продуктов: микробиология молока и молочных продуктов, мяса и мясных продуктов, яиц и яичных продуктов, рыбы, плодов и овощей, консервированных продуктов. Свойства микроорганизмов при хранении продуктов. Возбудители инфекционных болезней.</p> <p>Қысқаша сипаттамасы/Краткое описание: Студенттердің тамақ өнімдеріне микробиологиялық зерттеулер жүргізуді қалыптастыруды үйрету. Студенттер тағам өндірісінің жалпы және өнеркәсіптік микробиология және микробиология негіздерін, тағам өнімдерін өндірудің санитариялық - микробиологиялық аспектілері туралы білім алады білуі тиіс./Формирование у студентов проведения микробиологических исследований пищевых продуктов. Студенты будут знать основы общей и промышленной микробиологии и микробиологии пищевых производств; приобретение студентами знаний о санитарно- микробиологических аспектах производства продуктов питания.</p> <p>Пререквизиттер/Пререквизиты: Ветеринариялық микробиология және вирусология / Ветеринарная микробиология и вирусология</p> <p>Постреквизиттер/ Постреквизиты: Өндірістік тәжірибе /производственная практика</p> <p>2.Пәннің аталуы/ Наименование дисциплины: Ветеринариялық істі ұйымдастыру / Организация ветеринарного дела</p> <p>Пәннің максаты және міндеті/ Цель и задачи дисциплины: ҚР ветеринариялық қызметін организациялық құрылымы мен заңды үйрету, жоспарлау, ұйымдастыру мен экономикалық ветеринариялық шаралар, ветеринариялық есеп, жауаптылық пен іс жүргізу және де ветеринариялық істің коммерциялық формасының жана шартын ұйымдастыру. / является освоение законодательства и организационной структуры ветеринарной службы РК, планирования, организации и экономики ветеринарных мероприятий, ветеринарного учета, отчетности и делопроизводства, а также коммерческих форм организации ветеринарного дела в современных условиях.</p> <p>Білуі тиіс/Должен знать: Мал шаруашылығын іске асыру үшін профилактикалық, сауықтыру және емдік шараларды ұйымдастыру; жануарды диспансерлеу және клиникалық қарауды жүргізу мен ұйымдастыру. / разрабатывать и осуществлять комплекс профилактических, оздоровительных, лечебных мероприятий в животноводстве; организовать и провести клинический осмотр и диспансеризацию животных.</p> <p>Біліктілігі болуы тиіс/Уметь: Экономикалық тиімділікті жоспарлап іс жүзіне асыру және ветеринариялық шараларды ұйымдастыру; ветеринариялық жұмысшылар мен азаматтарға семинарлар мен жиналыстар жүргізу; ветеринариялық мекемелердің шығынын құрастыру. / осуществлять экономическое обоснование эффективности планируемых и проводимых ветеринарных мероприятий; организация семинара и работы ветеринарных служб; рассмотрение жалоб ветеринарных организаций.</p> <p>Дағдыларды меңгеру тиіс/Иметь навыки: ветеринариялық есеп жүргізу, ветеринариялық істі ұйымдастыру және ветеринариялық есепті құрастыру. / составлять смету расходов ветеринарных учреждений; вести ветеринарный учет, ветеринарное делопроизводство и составлять ветеринарные отчеты.</p> <p>Құзыретті болуы тиіс /Быть компетентным: Жануарлар профилактикалық аурулар жайындағы сұрақтарға медико-санитариялық дәрігерлер, агрономдар, зоотехниктер, ветеринариялық сұрақтарда маман өзінің жұмысында білікті болу керек. / в вопросах организации согласованной деятельности ветеринарных, медико-санитарных врачей, зоотехников, агрономов по вопросам профилактики болезней животных.</p> <p>Пәннің қысқаша мазмұны/Краткое содержание дисциплины: Экономикалық нарыққа кадам жасаудағы ветеринариялық істің міндеті. Ветеринариялық қызметтің құқығын реттеу, мемлекеттік ұйымдастыру, ветеринариялық қызметтің іс жүзін ұйымдастыру. Мемлекеттік ветеринариялық тұлғаның міндеті және ветеринарық мекемелердің заңгерлік жағдайы. Ветеринариялық іс-шараларды жоспарлау. Ветеринариялық іс-шараларды ұйымдастыру, экономикалық тиімділігін ветеринарияда ұйымдастыру. / Задачи ветеринарной службы в период перехода к рыночной экономике. Правовое регулирование ветеринарной деятельности. Организация государственной, производственной ветеринарной службы. Планирование ветеринарных мероприятий. Организация ветеринарных мероприятий, организация экономической эффективности ветеринарных мероприятий.</p> <p>Қысқаша сипаттамасы/Краткое описание: ҚР ветеринариялық қызметін ұйымдастыру құрылымы мен заңнамасын игеру, ветеринариялық іс-шараларды жоспарлау, ұйымдастыру және экономика, ветеринариялық есеп, қазіргі жағдайда ветеринариялық істі ұйымдастырудың коммерциялық формаларын игеру. Жоспарланған және жүргізілетін ветеринариялық іс-шаралар тиімділігінің экономикалық негіздемесін жүзеге асыру, есеп беру және іс жүргізуді меңгереді./ Освоение законодательства и организационной структуры ветеринарной службы РК, планирования, организации и экономики ветеринарных мероприятий, ветеринарного учета, коммерческих форм организации ветеринарного дела в современных условиях.</p>
--	---

		<p>Осуществлять экономическое обоснование эффективности планируемых и проводимых ветеринарных мероприятий, отчетности и делопроизводства.</p> <p>Пререквизиттер/Пререквизиты: Жануарлар физиологиясы және биохимиясы / Физиология и биохимия животных. Ветеринариялық санитариялық паразитология/ Ветеринарная санитарная паразитология, Өсімдік, балық, ара және құс шаруашылығы өнімдерін ветеринариялық санитариялық сараптау/ Ветеринарно-санитарная экспертиза продуктов растениеводства, рыбоводства, пчеловодства и птицеводства</p> <p>Постреквизиттер/ Постреквизиты: Индеттану ветеринариялық санитария негіздерімен / Эпизоотология с основами ветеринарной санитарии.</p> <p>Экспорттық импорттық операцияларды орындауға арналған ет-сүт өңдеу орындарындағы ветеринариялық санитария / Ветеринарная гигиена и санитария мясо-молочных предприятиях, осуществляющих экспертно-импортные операции.</p>
2ТК/КВ	5	<p>1.Пәннің аталуы/ Наименование дисциплины: Санитариялық микробиология / Санитарная микробиология</p> <p>Пәннің максаты және міндеті/ Цель и задачи дисциплины: студенттерді санитариялық-көрсеткіштік микроағзалармен таныстыру, олардың қоршаған ортадағы орны мен мәні / знакомство студентов с санитарно-показательными микроорганизмами и их значением в оценке объектов окружающей среды.</p> <p>Білуі тиіс/Должен знать: тағамдардың бұзылуына микроағзалардың биологиялық қасиеттері себепші екенін білу; етті-сүтті тағамдарда бактериялардың көбею нормаларын білуі тиіс / биологические особенности микроорганизмов, обуславливающих порчу пищевых продуктов; нормы предельно допустимого бактериального обсеменения молочных и мясных продуктов.</p> <p>Біліктілігі болуы тиіс/Уметь: қоршаған ортаны танып білу кезіндегі микробиологиялық әдіс-тәсілдерді қолдана білуі тиіс; жануарлардан алынатын шикізатта етті-сүтті өнімдердің патогендік микроағзаларды анықтау әдістерін қолдана білуі тиіс / использовать методы микробиологических исследований для оценки объектов окружающей среды, методы обнаружения патогенных микроорганизмов в молочных и мясных продуктах, в сырье животного происхождения.</p> <p>Дағдыларды меңгеру тиіс/Иметь навыки: нысанның санитариялық-микробиологиялық зерттеулері / санитарно-микробиологического исследования объекта.</p> <p>Құзыретті болуы тиіс /Быть компетентным: шикізаттың, жартылай фабрикаттардың, дайын өнімнің, сонымен қатар оларды дайындау кезеңдерінде оларды санитариялық микробиологиялық қадағалау барысында өз білімдерін көрсете білуі керек / демонстрирует знания в области санитарно-микробиологического контроля качества сырья, полуфабрикатов, готовой продукции, а также их производства на всех этапах технологического процесса.</p> <p>Пәннің қысқаша мазмұны/Краткое содержание дисциплины: Санитариялық микробиология пәні мен тапсырмалары. Санитариялық микробиологияның құрылу тарихы. Қоршаған ортаның санитариялық гигиеналық бағалануы мен микробиологиялық көрсеткіштері. Зооантропоноздық инфекциялардың қоздырғыштары. Тағамдық токсикоинфекция мен токсикоздар. Еттің микробиологиясы. Шұжық өнімдерінің микробиологиясы. Ет консервілерінің микробиологиясы. Жұмыртканың және жұмыртқа өнімдерінің микробиологиясы. Сүттің микробиологиясы. Сүт өнімдерінің микробиологиясы. Етті-сүтті өнімдерінің жасалуын санитариялық микробиологиялық қадағалауы. Тері-былғары өнімдерінің микробиологиясы. Көннің микробиологиясы. / Предмет и задачи санитарной микробиологии. История развития санитарной микробиологии. Микробиологические показатели санитарно-гигиенической оценки объектов внешней среды. Возбудители зооантропонозных инфекций. Пищевые токсикоинфекции и токсикозы. Микробиология мяса. Микробиология колбасных изделий. Микробиология мясных консервов. Микробиология яиц и яичных продуктов. Микробиология молока. Микробиология молочных продуктов. Микробиология рыбы и рыбных продуктов. Санитарно-микробиологический контроль производства мясомолочных продуктов. Микробиология кожевенно-мехового сырья и шерсти. Микробиология навоза.</p> <p>Қысқаша сипаттамасы/Краткое описание: Пәнде санитариялық микробиологияның жалпы сұрақтары (принциптері мен әдістері, санитариялық-көрсеткіштік микроорганизмдер туралы ілім, қоршаған ортадағы патогенді микроорганизмдер), сондай-ақ қоршаған орта объектілерінің (су, топырақ, ауа, тұрмыстық заттар және жабдықтар) сапасын санитариялық микробиологиялық бағалауға қатысты арнайы сұрақтардан тұрады. Сүт және ет өнімдерінде, жануарлардан алынатын шикізатта патогенді микроорганизмдерді анықтау әдістері қамтылады / Дисциплина содержит общие вопросы санитарной микробиологии (принципы и методы, учение о санитарно-показательных микроорганизмах, патогенные микроорганизмы в окружающей среде), а также специальные, касающиеся санитарно-микробиологической оценки качества</p>

	<p>объектов окружающей среды (воды, почвы, воздуха, предметов обихода и оборудования).методы обнаружения патогенных микроорганизмов в молочных и мясных продуктах, в сырье животного происхождения.</p> <p>Пререквизиттер/Пререквизиты: Жануарлар физиологиясы және биохимиясы / Физиология и биохимия животных</p> <p>Постреквизиттер/ Постреквизиты: Ветеринариялық гигиена және санитария/ Ветеринарная гигиена и санитария</p> <p>2.Пәннің аталуы/ Наименование дисциплины: Ветеринариялық кедендік іс / Таможенное дело в ветеринарии</p> <p>Пәннің максаты және міндеті/ Цель и задачи дисциплины: Қазақстан Республикасының кедендік шекарасы арқылы тасымалдау кезінде кедендік операциялардың мәнін толығымен меңгере білу болып табылады. / приобретение студентами знаний, умений и навыков, позволяющих организовать и вести деятельность по организации таможенного контроля товаров, подконтрольных ветеринарному надзору перемещаемых через таможенную границу.</p> <p>Білуі тиіс/Должен знать: ҚР кедендік ісі жөніндегі заңдылықтарды; кеден ісіне қатысты күзінетті органдармен шығарылған ереже, нұсқауларды; ветеринариялық-санитариялық қадағалауындағы тауарларды тасымалдау туралы ҚР ветеринария сұрақтарына сәйкес заңнаманы. / законодательство по таможенному делу в Республике Казахстан; положения, правила и инструкции, изданные уполномоченным органом по вопросам таможенного дела, таможенными управлениями и таможнями по вопросам перемещения через таможенную границу РК подконтрольных товаров в различных таможенных режимах; законодательство РК по вопросам ветеринарно-санитарного надзора при перемещении подконтрольных товаров.</p> <p>Біліктілігі болуы тиіс/Уметь:ҚР кедендік шекарасынан тауарлардың өтуі кезінде кедендік және ветеринариялық заңдылықтардың сақталуын қадағалай білу; мал өнімдері мен шикізат өнімдерін кедендік шекара арқылы тасымалдау кезінде көліктік, сауда құжаттарын рәсімдеуді кедендік шекара арқылы көліктерін кедендік бақылау. / методами контроля над соблюдением законодательства по таможенному делу и ветеринарно-санитарному надзору; правилами оформления грузовой таможенные декларации; порядком оформления торговых и транспортных документов, используемых при перемещении через таможенную границу подконтрольных товаров; порядком таможенного оформления при перемещении через таможенную границу РК подконтрольных грузов.</p> <p>Дағдыларды меңгеру тиіс/Иметь навыки:ҚР аумағын жұқпалы аурулардан қорғау, сонымен қатар жұқпалы ауруларды болдырмау. / обеспечения защиты территории Республики Казахстан от заноса заболеваний заразной этиологии, и тем самым предотвращения распространения инфекционных заболеваний.</p> <p>Құзыретті болуы тиіс /Быть компетентным:ҚР шекарасы арқылы ветеринариялық-санитариялық қадағалау бақылауына жататын тауарларды кедендік бақылауды жүргізуге. / в порядке проведения таможенного контроля и ветеринарно-санитарного надзора при перемещении через таможенную границу РК подконтрольных грузов.</p> <p>Пәннің қысқаша мазмұны/Краткое содержание дисциплины: «Ветеринариялық кедендік іс» пәні кедендік бақылау ретін, кедендік рәсімдерді және ҚР кедендік шекарасынан мемлекеттік ветеринариялық мекемелерге құзырлы жүктердің экспорттық-импорттық операциялар кезіндегі ветеринариялық қадағалауды оқытады. Қазақстан Республикасының кедендік шекарасы арқылы тасымалданылатын жылқылар кедендік бақылауға және мемлекеттік ветеринариялық-санитариялық қадағалауға жатады. Кедендік бақылау - Қазақстан Республикасындағы кеден ісінің жұмыстары жеке және заңды тұлғалармен Қазақстан Республикасының заңдарының сақталуына бағытталады. Сонымен қатар, Қазақстан Республикасының егемендігі мен экономикалық қауіпсіздігін қорғауға, Қазақстан экономикасының дүние жүзілік экономикалық қатынастар жүйесіндегі байланыстарын нығайтуға және сыртқа экономикалық қызметті ырықтандыруға бағытталған. Кедендік бақылауды қамтамасыз ету және ҚР-ның заң актілерінде белгіленген өзге де максаттар ҚР-ы саясатының негізгі максаттары болып табылады. / В дисциплине «Таможенное дело в ветеринарии» будут изучаться порядок организации таможенного контроля, таможенного оформления и ветеринарно-санитарного надзора в ходе проведения экспортно-импортных операций, при перемещении через таможенную границу Республики Казахстан животных, продуктов и сырья животного происхождения. Проведение государственного ветеринарно-санитарного надзора при ввозе через государственную границу лошадей и продуктов коневодства, обеспечивает защиту территории Республики Казахстан от заноса заболеваний заразной этиологии, и тем самым предотвращает распространение инфекционных заболеваний.</p> <p>Қысқаша сипаттамасы/Краткое описание: Кеден шекарасы арқылы өткізілетін ветеринариялық қадағалаудың бақылауындағы тауарларды кедендік бақылауды ұйымдастыру бойынша қызметті ұйымдастыруға және жүргізуге мүмкіндік беретін</p>
--	---

		<p>студенттердің білім, және дағды алуы. ҚР аумағындағы жұқпалы этиология аурулардан қорғауды қамтамасыз ету, сонымен жұқпалы аурулардың таралуын болдырмауды меңгереді./ Приобретение студентами знаний, умений и навыков, позволяющих организовать и вести деятельность по организации таможенного контроля товаров, подконтрольных ветеринарному надзору перемещаемых через таможенную границу. Обеспечения защиты территории РК от заноса заболеваний заразной этиологии, и тем самым предотвращения распространения инфекционных заболеваний.</p> <p>Пререквизиттер/Пререквизиты: Ветеринариялық заңдылықтар / Ветеринарное законодательство</p> <p>Постреквизиттер/ Постреквизиты: Индеттану және жануарлардың жұқпалы аурулары/Эпизоотология и инфекционные болезни животных</p>
ЗТК/КВ	5	<p>1.Пәннің аталуы/ Наименование дисциплины: Азық сапасын ветеринариялық санитариялық бақылау / Ветеринарно-санитарный контроль качества кормов</p> <p>Пәннің мақсаты және міндеті/ Цель и задачи дисциплины: мал азықтарын дайындау әдісі мен бақылауды меңгеру, азықтың сапасы мен түрлерін анықтау, азық сапасының стандарттары мен бағалау әдістері, азықты дайындау технологиясы меңгеру / освоить подготовку и контроль кормов, определять качество и вид кормов, стандарты и определении качества оценки кормов, технология производства кормов.</p> <p>Білуі тиіс/Должен знать: өнімдердің химиялық құрамын білу керек; зерттеуге арналған жиындарды жасай білу, тез уақытта бағалай білу керекті тәртіппен жұмыс атқару. / химический состав кормов; взятие проб для исследований, в краткий срок времени проводить исследование.</p> <p>Біліктілігі болуы тиіс/Уметь:зертханада сараптама жасау үшін сынама үлгілерін алуды, азықтарды бағалау үшін дұрыс әдістер таңдау, азықты алаптарға сәйкес бағалау / взятие проб для проведения исследований в лаборатории, выбирать правильные методы исследований для оценки качества кормов.</p> <p>Дағдыларды меңгеру тиіс/Иметь навыки:азықтың сапасы мен қоректілігін бағалау / оценивания качества и питательной ценности кормов.</p> <p>Құзыретті болуы тиіс /Быть компетентным:азықтың құндылығын бағалау әдістерін меңгеру, азық классификациясын, олардың сапасын бағалау әдістері, МемСТ мөлшерлері, азықтарды азықтандыруға дайындауды меңгеру / освоить методы определения пищевой ценности кормов, классификацию кормов, СТ РК, освоить подготовку кормов.</p> <p>Пәннің қысқаша мазмұны/Краткое содержание дисциплины: Химиялық құрамы бойынша азықтардың құндылығын бағалау. Азықтың сінімділігінің энергиялық бағалауы. Азықтың протеинді сінімділігі. Азықтың көмірқышқылды сінімділігі. Азықтың липидті сінімділігі. Азықтың витаминдік сінімділігі. Азықтың минералды сінімділігі. Азықтың классификациясы. Жасыл және балауса азық. Олардың бағалауы. Тірі азықтар және оның бағалауы. Микробиологиялық азықтық қоспалар. Қоспалар. / Оценка питательной ценности кормов по химическому составу. Оценка усвояемости готовых кормов. Энергетическая оценка усвояемости кормов. Протеиновая усвояемость кормов. Углеводная усвояемость кормов. Липидная усвояемость кормов. Витаминная усвояемость кормов. Минеральная усвояемость кормов. Классификация кормов. Оценка зеленых и свежих кормов. Вторичной переработки и их оценка кормов. Микробиологические добавки. Добавки.</p> <p>Қысқаша сипаттамасы/Краткое описание: Өнімдерді дайындау мен бақылауды меңгеру, өнімдердің сапасы мен түрін, өнімдерді бағалау стандарттары мен сапасын анықтау, өнімдерді өндіру технологиясы қамтылады. Мал азығының тағамдық құндылығын анықтау әдістерін, азықтың жіктелуін, ҚРСТ меңгеру, азықты дайындауды меңгеру, зертханада зерттеу жүргізу үшін сынама алу әдістері қарастырылады./ Освоить подготовку и контроль кормов, определять качество и вид кормов, стандарты и определении качества оценки кормов, технология производства кормов. Освоить методы определения пищевой ценности кормов, классификацию кормов, СТ РК, освоить подготовку кормов, взятие проб для проведения исследований в лаборатории.</p> <p>Пререквизиттер/Пререквизиты: Ветеринариялық гигиена және санитария / Ветеринарная гигиена и санитария</p> <p>Постреквизиттер/ Постреквизиты: Ветеринариядағы менеджмент / Менеджмент в ветеринарии</p> <p>2.Пәннің аталуы/ Наименование дисциплины: Карантиндік індеттер / Карантинные инфекции</p> <p>Пәннің мақсаты және міндеті/ Цель и задачи дисциплины: Жануарлардың індеттік ауруларды емдеу және алдын алу мақсатында карантиндік инфекцияларды білу/ изучение карантинных инфекций для лечения и профилактики инфекционных болезней животных.</p>

		<p>Білуі тиіс/Должен знать: Індеттану және инфекциялық аурулар ветеринариялық санитария негіздерімен, жануарлардың жұқпалы ауруларының шығу және таралу заңдылықтары, олармен күресу әдістері мен жабдықтары туралы білім аламыз. / Эпизоотология и инфекционные болезни с основами ветеринарной санитарии. Возникновение и распространение инфекционных болезней животных, а также методы борьбы с ними.</p> <p>Біліктілігі болуы тиіс/Уметь: Індеттанулық зерттеу және оның актісін жасау; жұқпалы ауруларға нозологиялық және індеттанулық диагноз қою; сауықтыру шараларының жоспарын жасау; карантин және шектеу шараларын ұйымдастыру. / Эпизоотологическое исследование и составление актов; постановка нозологического и эпизоотологического диагноза при инфекционных болезнях; составление плана оздоровительных мероприятий; организация карантина и ограничительных мероприятий.</p> <p>Дағдыларды меңгеру тиіс/Иметь навыки: Инфекциялық процесті, иммунитетті індеттанулық тұғыдан қарастыруда; індеттану және оның қозғаушы күштерін ажырату; жұқпалы ауруларды балау және дауалау әдістерінде; ветеринариялық-санитариялық шараларды іске асыру қағидаларында / Рассмотрения инфекционного процесса, иммунитета с точки зрения эпизоотологии; различать инфекции и их возбудителей; диагностика и профилактика инфекционных болезней; нормы проведения ветеринарной санитарной экспертизы.</p> <p>Құзыретті болуы тиіс /Быть компетентным: індетті аурулардың негізгі қоздырғыштарының систематикасы мен таралуы сұрақтарында /в вопросах систематики и распространения основных возбудителей инфекционных болезней.</p> <p>Пәннің қысқаша мазмұны/Краткое содержание дисциплины: Кіріспе. Індет процесі. Індет процесінің даму заңдылықтары және карантиндік індеттер. Жануарлардың жұқпалы ауруларының эволюциясы және жүйеленуі. Індет ошағы. Сауықтыру шаралары және індет ошағын жою. Жұқпалы ауруларға қарсы емдік, дауалық және ветеринариялық – санитариялық шаралар. Жеке індеттану. Бірнеше түлікке ортақ аурулар. Топалаң. Туберкулез. Бруцеллез. Лептоспироз. Пастереллез. Аусыл. Ауески ауруы. Күйістілердің аурулары. Қарасан. Сиыр лейкозы. Қойдың жұқпалы энтеротоксемиясы. Жылқы аурулары. Шошқа аурулары. Төлдің аурулары. Колибактериоз. Құстың аурулары. Орнитоз. Ньюкасл ауруы. / Введение. Инфекционный процесс. Закономерности развития инфекционного процесса и карантинные инфекции. Эволюция и систематика инфекционных болезней животных. Инфекционный очаг. Оздоровительные мероприятия и уничтожение очага инфекции. Ветеринарно-санитарные, профилактические и лечебные мероприятия при инфекционных болезнях животных. Частная эпизоотология. Болезни общие для нескольких видов животных. Сибирская язва. Туберкулез. Бруцеллез. Лептоспироз. Пастереллез. Ящур. Ауески. Болезни жвачных. Сап. Лейкоз коров. Инфекционная энтеротоксемия овец. Болезни лошадей. Болезни свиней. Болезни молодняка. Колибактериоз. Болезни птиц. Орнитоз. Болезнь Ньюкасла.</p> <p>Қысқаша сипаттамасы/Краткое описание: Жануарлардың жұқпалы ауруларын емдеу және алдын алу үшін карантиндік инфекцияларды зерттеу. Эпизоотологиялық зерттеу және актілер жасау, жұқпалы аурулар кезінде нозологиялық және эпизоотологиялық диагноз қою, сауықтыру іс-шараларының жоспарын жасау, карантин және шектеу іс-шараларын ұйымдастыру. / Изучение карантинных инфекций для лечения и профилактики инфекционных болезней животных. Эпизоотологическое исследование и составление актов, постановка нозологического и эпизоотологического диагноза при инфекционных болезнях, составление плана оздоровительных мероприятий, организация карантина и ограничительных мероприятий.</p> <p>Пререквизиттер/Пререквизиты: Ветеринариялық гигиена және санитария / Ветеринарная гигиена и санитария</p> <p>Постреквизиттер/ Постреквизиты: Індеттану және жануарлардың жұқпалы аурулары/Эпизоотология и инфекционные болезни животных</p>
4TK/KB	5	<p>I.Пәннің аталуы/ Наименование дисциплины: Мал шаруашылық өнімдерінің сапасын соттық сараптау / Судебная экспертиза качества продуктов животноводства</p> <p>Пәннің мақсаты және міндеті / Цель и задачи дисциплины: Адам денсаулығына кесел тигенде, экономикалық шығын болғанда, мекеме аралық, әкімшілік жауапкершіліктер тағайындау кездерінде, Құқық қорғау мекемелеріне, әкімшіліктерге мамандандырылған көмек көрсету. / При возникновении опасности здоровью человека, возникновения экономического ущерба, при определении межведомственной, административной ответственности правозащитных организаций оказание специальной административной помощи.</p> <p>Білуі тиіс /Должен знать: Соттық ветеринарияның жалпы ғылыми-әдістемелік, процессуалдық және ұйымдылық негіздерін; соттық-ветериналық сараптаманың түрлерін; еттің тағамдық құндылығы және химиялық құрамын / Основы научно-</p>

методических, процессуальных и организационных вопросов в судебной ветеринарии; виды судебной ветеринарной экспертизы; пищевая ценность и химический состав мяса.

Біліктілігі болуы тиыс / Уметь:Сүтті ветеринариялық санитариялық сараптау жүргізу; балдың жалғандығын анықтау; жұмыртқалардың категорияларын анықтау. / Проведение ветеринарно-санитарной экспертизы молока; определение фальсификации меда; определение категории яиц.

Дағдыларды меңгеру тиіс / Иметь навыки:Ет, сүт және басқа өнімдерді сараптау арқылы тауарлық бағалауды білу; өнімдердің жалғандылығын анықтаудың әдістерін білу; соттық сарапшы ретінде сараптауды жүргізуді және қорытынды жаза білу. / Товарная оценка при определении качества мясо-молочной продукции; знать методы определения фальсификации продукции; проведение экспертизы и написание заключения в качестве судебного эксперта.

Құзыретті болуы тиіс /Быть компетентным:Соттық сараптау жүргізуде / В проведение судебной экспертизы.

Пәннің қысқаша мазмұны/Краткое содержание дисциплины: Соттық ветеринарияның қысқаша даму тарихы. Соттық-ветеринариялық сараптаманы ұйымдастыру. Сарапшыны тағайындау. Соттық-ветеринариялық сарапшының құқықтары мен міндеттері. Соттық-ветеринариялық сараптаманы құжаттау. Соттық-ветеринариялық сараптаманың түрлері. Ветеринариялық қызметкерлердің құқық бұзушылықтарын сараптау. Сарапшы құқықтары мен міндеттерін анықтайтын ҚР Қылмыстық іс жүргізу кодексінің баптары. Сот сараптамасы. / История судебной ветеринарии. Организация судебной ветеринарной экспертизы. Назначение судебного эксперта. Права и обязанности судебного ветеринарного эксперта. Документация в судебной ветеринарной экспертизе. Виды судебной ветеринарной экспертизы. Оценка правонарушений ветеринарных специалистов. Статьи Уголовного кодекса РК о правах и обязанностях эксперта. Судебная экспертиза.

Қысқаша сипаттамасы/Краткое описание: Ет-сүт өнімдерінің сапасын анықтау кезіндегі тауарлық бағалау, өнімнің бұрмалануын анықтау әдістерін білу, сараптама жүргізу және сот сарапшысы ретінде қорытынды жазу. Адам денсаулығына қауіп туындаған, экономикалық залал туындаған кезде арнайы әкімшілік көмек көрсету. / Товарная оценка при определении качества мясо-молочной продукции; знать методы определения фальсификации продукции, проведение экспертизы и написание заключения в качестве судебного эксперта. При возникновении опасности здоровью человека, возникновения экономического ущерба, оказание специальной административной помощи.

Пререквизиттер/Пререквизиты: Ет, сүт кәсіпорын объектілерінің ветеринариялық санитариясы/ Ветеринарная санитария объектов мясо-молочной промышленности

Постреквизиттер/ Постреквизиты:Өндірістік тәжірибе /производственная практика

2.Пәннің аталуы/ Наименование дисциплины: Мал өнімдерін өндіру, тасымалдау және сактау кезіндегі гигиена және санитария / Гигиена и санитария при производстве, транспортировке и хранении продуктов животного происхождения.

Пәннің максаты және міндеті/ Цель и задачи дисциплины: Мал өнімдерін өндіру, тасымалдау және сактау кезіндегі гигиена және санитариясымен танысу / изучить гигиену и санитарию при производстве, транспортировке и хранении продуктов животного происхождения.

Білуі тиіс/Должен знать: арнайы мамандандырылған мал бордақылау шаруашылықтарында жүргізілетін ветеринариялық санитариялық шараларды; сүт өндіретін кешендерде жүргізілетін ветеринариялық санитариялық шараларды / ветеринарно-санитарные мероприятия на откормочных комплексах; ветсанмероприятия на объектах по производству молока.

Біліктілігі болуы тиыс/Уметь: өндіріс цехтары мен құрал жабдықтарын жуып тазалау / проводить санацию производственных цехов и оборудования на объектах ММП.

Дағдыларды меңгеру тиіс/Иметь навыки:мал өнімдерін сактауда қолданылатын қондырғыларды жуып тазалау ретінде / проведения санации оборудования, применяемые при хранении продуктов животного происхождения.

Құзыретті болуы тиіс /Быть компетентным:мал өнімдерін өндіру, тасымалдау және сактау кезіндегі гигиена және санитария жүргізу жұмыстарында / в вопросах гигиены и санитарии при производстве, транспортировке и хранении продуктов животного происхождения.

Пәннің қысқаша мазмұны/Краткое содержание дисциплины: Арнайы мамандандырылған мал бордақылау шаруашылықтарында жүргізілетін ветеринариялық санитариялық шаралар. Сүт өндіретін кешендерде жүргізілетін ветеринариялық санитариялық шаралар. Құс шаруашылықтарында жүргізілетін ветеринариялық санитариялық және гигиеналық шаралар. Ет-сүт өнімдерін өндіретін кәсіпорын территориясына қойылатын талаптар. Өндіріс цехтары мен құрал жабдықтарын жуып тазалау реті. Дезинфекциялық мақсатта қолданылатын

		<p>препараттар, олардың түрлері, ерекшеліктері. Кәсіпорын жұмысшыларының жеке бас гигиенасы. Мал өнімдерін тасымалдайтын көлік түрлерін дезинфекциялау тәртібі. Мал өнімдерін тасымалдау кезінде жұқпалы аурулар анықталған жағдайда жүргізілетін ветсан шаралар. Мал өнімдерін сақтауда қолданылатын қондырғыларды (тоңазытқыш, мұздатқыш және т.б.) жуып тазалау реті. / Ветеринарно-санитарные мероприятия на откормочных комплексах. Ветсанмероприятия на объектах по производству молока. Профилактические ветеринарно-санитарные и гигиенические мероприятия в птицеводческих комплексах. Требования к территориям предприятия по производству мясомолочной продукции. Порядок проведения санации производственных цехов и оборудования на объектах ММП. Виды и особенности дезпрепаратов. Личная гигиена работников предприятий ММП. Порядок проведения дезинфекции видов транспорта применяемые при транспортировке продуктов животноводства. Ветеринарно-санитарные мероприятия во время транспортировки продуктов животноводства при обнаружении инфекционных заболеваний. Порядок проведения санации оборудования (холодильных и морозильных камер и др.), применяемые при хранении продуктов животного происхождения.</p> <p>Қысқаша сипаттамасы/Краткое описание: Студенттер жануарлардан алынатын өнімдерді өндіру, тасымалдау және сақтау кезінде гигиена және санитария туралы білім алады. Мал бордақылау кешендеріндегі ветеринариялық-санитариялық іс-шараларды, сүт өндіру объектілеріндегі санитариялық іс-шараларды білу. Өндірістік цехтарды санациялауды жүргізуді қамтиды./ Студенты приобретают знания о гигиене и санитарии при производстве, транспортировке и хранении продуктов животного происхождения. Знание ветеринарно-санитарные мероприятия на откормочных комплексах, ветсанмероприятия на объектах по производству молока. Проводить санацию производственных цехов.</p> <p>Пререквизиттер/Пререквизиты: Ет, сүт кәсіпорын объектілерінің ветеринариялық санитариясы/ Ветеринарная санитария объектов мясо-молочной промышленности</p> <p>Постреквизиттер/ Постреквизиты: Өндірістік тәжірибе /производственная практика</p>
5ТК/КВ	5	<p>1.Пәннің аталуы/ Наименование дисциплины: Ет, сүт кәсіпорын объектілерінің ветеринариялық санитариясы / Ветеринарная санитария объектов мясо-молочной промышленности</p> <p>Пәннің мақсаты және міндеті/ Цель и задачи дисциплины: қоршаған орта факторларын адам және жануарлар деңсаулығын сақтау және олардың санитариялық сапасын жоғарлату үшін болашақ мамандардың дәрігерлік ойлауын қалыптастыру/ является формирование у студентов врачебного мышления, позволяющее будущим специалистам целенаправленно использовать влияние факторов окружающей среды на охрану здоровья животных, повышение их продуктивности и получение высокого санитарного качества.</p> <p>Білуі тиіс/Должен знать: тірі ағзаға қоршаған ортаның теориялық әсері; жасының, жынысының және түрінің ерекшеліктеріне орай жануарлар топтарын азықтандыру, бағып-күту, өсірудің негізгі санитариялық гигиеналық талаптар / теоритические основы влияния факторов внешней среды на животный организм; основные санитарно-гигиенические требования, нормативы и правила эксплуатации, содержания, кормления, поения, ухода и выращивания разных видов, различных половозрастных групп животных.</p> <p>Біліктілігі болуы тиіс/Уметь: өз бетінше сыртқы орта факторларын зерттеу, жануарларға арналған қоралардың микроклимат параметраларын санитариялық гигиеналық бақылау және бағалау/ самостоятельно проводить необходимые исследования факторов внешней среды, санитарно-гигиенический контроль и оценку всех параметров микроклимата помещений для животных.</p> <p>Дәғдыларды меңгеру тиіс/Иметь навыки: сыртқы орта объектілерін зерттеу әдістерін; мал қораларын микроклиматтық жағдайын анықтау; топырақты, суды, азықты алу тәртібі / методов исследований объектов внешней среды; методов определения параметров микроклимата животноводческих помещений; методов отбора проб почвы, воды, кормов.</p> <p>Құзыретті болуы тиіс /Быть компетентным: құрал жабдықтармен жұмыс істеу және мал кәсіпорындар объектілерін тексеру/ самостоятельно работать с приборами и обследовать животноводческие объекты.</p> <p>Пәннің қысқаша мазмұны/Краткое содержание дисциплины: Адам мен жануарларға ветеринариялық санитарияның маңыздылығы. Жұқпалы аурулардың классификациясы. Азықтан улану түсінік. Дезинфекция. Ет, сүт кәсіпорын объектілерінде дезинсекция, дератизация және дезодорация. Ет және сүт өндіретін кәсіпорындарына санитариялық гигиеналық талаптар. Су көздерінің тазалау әдістері. Ет және сүт кәсіпорындарын санитариясы. / Значение ветеринарной санитарии для человека и животных. Классификация инфекционных заболеваний. Понятие о пищевых отравлениях. Дезинфекция. Дезинсекция, дератизация и дезодорация на объектах ММП. Санитарно-гигиенические требования к предприятиям по переработке мяса и молока. Методы очистки сточных вод. Санитария предприятий</p>

мясной и молочной промышленности.

Қысқаша сипаттамасы/Краткое описание: Адам және жануарлар үшін ветеринариялық санитарияның маңызы. Жұқпалы аурулардың жіктелуі. Тағамдық улану туралы түсінік. Дезинфекция. МП объектілерінде Дезинсекция, дератизация және дезодорация. Ет және сүт өңдейтін кәсіпорындарға қойылатын санитариялық-гигиеналық талаптар. Ағынды суларды тазарту әдістері. Ет және сүт өнеркәсібі кәсіпорындарының санитариясының маңыздылығы қамтылады./ Значение ветеринарной санитарии для человека и животных. Классификация инфекционных заболеваний. Понятие о пищевых отравлениях. Дезинфекция. Дезинсекция, дератизация и дезодорация на объектах ММП. Санитарно-гигиенические требования к предприятиям по переработке мяса и молока. Методы очистки сточных вод. Санитария предприятий мясной и молочной промышленности

Пререквизиттер/Пререквизиты: Ветеринариялық кәсіпкерлік / Ветеринарное предпринимательство

Постреквизиттер/ Постреквизиты: Ауыл шаруашылық өнімдерінің стандарттау және сертификаттау негіздері / основы стандартизации и сертификации сельскохозяйственной продукции

2.Пәннің аталуы/Наименование дисциплины: ЭС елдерінен мал шаруашылығының экспорттық-импорттық өнімдеріне қойылатын ветеринариялық санитариялық талаптар/ветеринарная / санитарная требования к экспортно-импортным продукциям животноводства странах ЭС

Пәннің максаты және міндеті/ Цель и задачи дисциплины: ет-сүт өңдеу орындарында ветеринариялық санитариялық шараларды ұйымдастыру және жүргізу ерекшеліктерімен танысу / изучить организацию и проведение ветеринарно-санитарных мероприятий на мясо-молочных предприятиях

Білуі тиіс/Должен знать: дезинфекциялық және дезодорациялық заттармен, инсектицидтермен, родентицидтермен жұмыс істеу ережелерін; ет-сүт өңдеу орындарында ветеринариялық санитариялық шараларды ұйымдастыру және жүргізу ерекшеліктерін; ет-сүт өнеркәсібіндегі санитариялық шараларды жүргізуде қолданылатын заманауи биоцидтік заттар мен техникалық құралдарды. / правил безопасности при работе с инсектицидами, родентицидами, дезинфицирующими и дезодорирующими средствами; организация и проведение ветеринарно-санитарных мероприятий на мясо-молочных предприятиях; современных биоцидных и технических средств, используемых при проведении санитарных мероприятий в мясомолочной промышленности.

Біліктілігі болуы тиіс/Уметь: ет-сүт өңдеу орындарында ветеринариялық санитариялық шараларды өзі жүргізуге; ақпараттық және зерттеу мәліметтеріне сүйеніп, санитариялық сапалы ет-сүт өнімдерін өндіру технологиясын жақсартуға бағытталған нақты ұсыныстары бар ветеринариялық-санитариялық қорытынды жасауға. / проводить ветеринарно-санитарное мероприятие на мясо-молочных предприятиях; на основе информационных и исследовательских данных составлять ветеринарно-санитарное заключение с конкретными предложениями по улучшению технологии производства санитарно-благополучной мясо-молочной продукции.

Дағдыларды меңгеру тиіс/Иметь навыки: дезинфекция, дезинсекция, дератизация және дезодорация жүргізудің әдістері мен тәсілдері; технологиялық құрал-жабдықтардың бетінде химиялық заттарды санация арқылы анықтау тәсілдері; физико-химиялық, токсикологиялық және микробтарға қарсы дезинфекциялық заттардың анықтау тәсілдері/ методы и способы проведения дезинфекции, дезинсекции, дератизации и дезодорации; методы определения остатков химических средств санации на поверхностях технологического оборудования; методы определения физико-химических, токсикологических и антимикробных свойств дезинфицирующих средств.

Қузыретті болуы тиіс /Быть компетентным: Экспорттық импорттық операцияларды орындауға арналған ет-сүт өңдеу орындарындағы ветеринариялық санитария сұрақтарында / в вопросах ветеринарной гигиены и санитарии мясо-молочных предприятий, осуществляющих экспортно-импортные операции.

Пәннің қысқаша мазмұны/Краткое содержание дисциплины:

Инфекциялық аурулардың классификациясы. Инфекция көздері. Зоонозды аурулардың профилактикасы. Гельминтоздардың профилактикасы. Тағамдық уланулар туралы түсінік. Тамақтан уланулардың профилактикасы. Химиялық заттардан түскен тағамдық уланулар. / Классификация инфекционных заболеваний. Источники инфекции. Профилактика зоонозных инфекций. Профилактика острых кишечных инфекций. Профилактика гельминтозов. Понятие о пищевых отравлениях. Классификация пищевых отравлений. Профилактика пищевых отравлений. Пищевые отравления, вызванные примесями химических веществ.

Қысқаша сипаттамасы/Краткое описание: Пән білім алушыларда карантиндік іс-шараларды және басқа елден жануарларды әкелу кезінде диагностикалық зерттеулер жүргізу бойынша базалық білімді қалыптастыру, сондай-ақ ЭС елдеріндегі мал

		<p>шаруашылығының (ет - сүт және сүт өнімдері) экспорттық-импорттық өнімдеріне қойылатын ветеринариялық-санитариялық талаптарды, олардың сапасы туралы негізделген қорытынды бере алатын жануарлардан алынатын өнімдердің ветеринариялық-санитариялық сараптамасын қалыптастыру мәселелерінен тұрады./ Дисциплина содержит вопросы формирования у обучающихся базовых знаний по проведению карантинных мероприятий и диагностических исследований при завозе животных из других страна, а также ветеринарно-санитарная требования к экспортно-импортным продукциям животноводства(мясо и молока и молочных продукций) странах ЭСветеринарно-санитарной экспертизы продуктов животного происхождения, способных дать обоснованное заключение об их качестве.</p> <p>Пререквизиттер/Пререквизиты: Индеттану ветеринариялық санитария негіздерімен / Эпизоотология с основами ветеринарной санитарии</p> <p>Постреквизиттер/ Постреквизиты:Ет-сүт өнімдерінің технологиясы, гигиенасы, санитариясы және ветеринариялық санитариялық сараптау/ Технология, гигиена, санитария и ветсанэкспертиза мясо-молочных продуктов. Ауыл шаруашылық өнімдерінің стандарттау және сертификаттау негіздері / основы стандартизации и сертификации сельскохозяйственной продукции.</p>
Жиынт / Итого	24	
Барлығы/ Итого	91	

Кафедра мәжілісінде талқыланды-/Рассмотрен на заседании кафедры.

Хаттама/Протокол № 5 «05» 01 2022г

Кафедра меңгерушісі/
Заведующий кафедрой

Маликтаева П.М.

Келісілді; Согласовано:

Академиялық саясат басқармасының бастығы
Начальник управления академической политики

Акимова Д.К.

«Келісілді»: / «Согласовано»:

ҚР АШМ «Ветеринария бақылау және қадағалау
комитетінің Жамбыл облыстық аумақтық
инспекциясы» ММ басшысы /
Руководитель ГУ «Жамбылская областная
территориальная инспекция» комитета ветеринарного
контроля и надзора МСХ РК

 Ж.М.Коекеев

ҚР АШМ ВБҚҚ «Республикалық ветеринариялық
зертхана» ШЖҚ РМК Жамбыл облыстық филиалы директоры
/ Директор РГП на ПХВ «Республиканская ветеринарная
лаборатория» Жамбылский областной филиал КВК и Н МСХ РК

 Е.Р.Замишев

Мемлекеттік коммуналдық кәсіпорнының
шаруашылық жүргізу құқығындағы «Ветеринария
станциясы Тараз қалалық ветеринариялық
басқармасының Жамбыл облысының әкімдігі» директоры
Директор Коммунальное государственное предприятие
на праве хозяйственного ведения «Ветеринарная
станция города Тараз управления ветеринарии
акимата Жамбылской области»

 К.К.Картабаев.

ҚР АШМ «ҚазАгроИнновация» «Қаз ФЗВИ»
ЖШС «Жамбыл Ғылыми-зерттеу ветеринариялық
стансасы» филиалы / МСХ РК АО «ҚазАгроИнновация»
ТОО КазНИВИ филиал «Жамбылская научно-исследовательская
ветеринарная станция»

 А.К.Тіленов